

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Møteinnkalling

Utvalg: Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Møtested: Femunden, 2.etasje, Veksthuset, Røros
Dato: 20.09.2021
Tidspunkt: 10:00 – 14:00

Eventuelt forfall må meldes snarest pr e-post til nasjonalparkforvalter.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Vel møtt!

13. september 2021

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Styresak		
ST 23/2021	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll		
ST 24/2021	Referatsaker		
RS 27/2021	Forollhogna nasjonalpark - svar på søknad om oppsetting av trimposter - Trimgruppa i Vingelen		2021/6928
RS 28/2021	Nasjonalparkstyret for Forollhogna - retningslinjer for private gaver og bidrag til forvaltningen av verneområder		2021/7434
RS 29/2021	Endalen landskapsvernområde - godkjenning av oppføring av ny gangbru over Ena som følge av naturskade		2021/7023
RS 30/2021	Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - avklaring av nytt trasevalg for kabelgrøft strekningen Øverhaugsvollen - Sjursenget		2018/19545
RS 31/2021	Magnilldalen-Busjødalen landskapsvernområde - godkjenning av mindre tiltak for å hindre nye flomskader ved Nygardsvangen		2021/6946
RS 32/2021	Magnilldalen-Busjødalen landskapsvernområde – tiltak for utbedring av flomskader på Magnilldalsveien.		2021/9076
RS 33/2021	Forollhogna nasjonalpark - søknad om opprettholdelse av status som nasjonalparkkommune - Midtre Gauldal kommune		2021/9479
RS 34/2021	Forollhogna nasjonalpark - søndagstur til Forollhogna 22.august 2021		2021/8938
RS 35/2021	Referat etter befaring 19.08.2021 av atv-trase		2020/6243
RS 36/2021	Motorferdsel i Ledalen i forbindelse med elgjakt høsten 2021		2020/6243
	Styresak		
ST 25/2021	Delegerte saker		
DS 50/2021	Forollhogna nasjonalpark - tillatelse etter verneforskrift til bruk av båt med motor på Forollsjøen og bil på Fjellveien for transport av utstyr o forbindelse med tiltak på naust.		2021/3955

DS 51/2021	Forollhogna nasjonalpark - dispensasjon til motorisert ferdsel for transport i tilknytning til landbruksnæring 2021- Soknedal beitelag Styresak	2021/8543
ST 26/2021	Endalen landskapsvernområde - søknad om oppføring av nytt seterfjøs og røkterbolig på Maureggvollen. Søkere: Jarle og Aud Irene Hindbjørg	2021/6927
ST 27/2021	Øyungen landskapsvernområde - søknad om restaurering og tilbygg på seterstue på Elgsjømoen. Søker: Bjørn Roald Gjersvold	2021/6549
ST 28/2021	Budalen landskapsvernområde - søknad om riving og restaurering av seterstue, samt framføring av veiadkomst til Bekkvollen - søker: Berit Svardal og John Tovmo	2021/6530

Det vil bli gitt orienteringer om aktuelle saker og status på tiltak som er igangsatt ved **SNO Forollhogna og nasjonalparkforvalter**

Styresak

ST 23/2021 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll

ST 24/2021 Referatsaker

Trimgruppa i Vingelen IL
ved Marte Gransletten

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2021/6928-0 432.3

Deres ref.

Dato 01.07.2021

Forollhogna nasjonalpark - svar på søknad om utplassering av trimposter - Trimgruppa i Vingelen IL

Vi viser til henvendelse fra Trimgruppa i Vingelen IL av 15. juni i år om utplassering av trimposter «Trimpoeng» ved Bratthøa, Eventjønnoen og Storbekkbua innenfor Forollhogna nasjonalpark for perioden 15. juni -15. oktober 2021.

Trimgruppa beskriver trimopplegget som et tiltak primært for bygdas egne innbyggere og hyttefolk, og at opplegget publisert på egne «lokale» Facebook-siden.

Henvendelsen om utplassering av trimpostene har vært til uttalelse hos Forollhogna villreinutvalg, og utvalget har ingen innvendinger til trimpostene.

I følge Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3 Vernebestemmelser, punkt 4 om ferdsel heter det i pkt. 4.1 at «*all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kultruminner*», og videre heter det i pkt. 4.2 om organisert ferdsel at «*bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger. Annen orgsnisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten.*»

Nasjonalparkforvalter vurderer dette trimopplegget «Trimpoeng» hos Vingelen IL som et lokaletiltak i regi av ideelt lag og dermed ikke søknadspliktig slik det er beskrevet, jf. § 3, pkt 4.2 i forskriften.

Nasjonalparkforvaltningen setter pris på henvendelse om avklaring av utplasseringen av trimpostene. Vi ønsker å få en tilbakemelding om hvor mange som besøker trimpostene gjennom sommeren slik at vi kan få en oversikt over hvor stor ferdsel slik poster medfører.

Saken referers for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vi ønsker lykke til med trimpostene og god sommer!

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:			
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Forollhogna villreinutvalg			
Tolga kommune		2540	TOLGA

Nasjonalparkstyret for Raet
Postboks 504
4804 ARENDAL

Trondheim, 29.06.2021

Deres ref.:
2021/471

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/3601

Saksbehandler:
Hege Langeland

Svar på spørsmål om retningslinjer for private gaver og bidrag til forvaltningen av verneområder

Vi viser til brev fra Raet nasjonalparkstyre 14.03.2021 med spørsmål om Miljødirektoratet kan utarbeide retningslinjer for private gaver og bidrag til nasjonalparkstyrene. Raet nasjonalparkstyres spørsmål gjelder i hvilken grad nasjonalparkstyret kan motta gaver og bidrag til forvaltningen av verneområdet.

Avgrensning mot adgangen til å motta personlige gaver

Slik vi oppfatter spørsmålet, så gjelder det ikke hvilken adgang forvaltere eller medlemmer i nasjonalparkstyret har til å motta personlige gaver. For ordens skyld nevnes det imidlertid at det er svært snevert adgang til å motta slike personlige gaver, og verste fall kan mottak av personlige gaver og ytelser være straffbart. Problemstillingen er også regulert i statsansatteloven § 39, hvor det står at ingen statsansatte kan motta gaver dersom den er egnet til, eller av gaver er ment, å påvirke vedkommendes tjenstlige handlinger. Lov om statsansatte gjelder for forvaltere, men ikke for medlemmer i nasjonalpark- eller verneområdestyrene eller for gaver som gis til styrene som forvaltningsorgan. De normene som angis gir allikevel god veiledning også for disse.

Hovedregel om gaver til et forvaltningsorgan

Det er ikke noe generelt forbud mot at forvaltningsorganer mottar gaver.

Når gaven er rettet til forvaltningsorganet som et bidrag til forvaltningen av området, vil det normalt være større åpning for å motta gaven enn når den er rettet til forvalter eller styremedlemmene personlig. Nasjonalpark- og verneområdestyrene kan som hovedregel ta imot gaver som et bidrag til forvaltningen av verneområdene. Hensynene bak forbudet mot gaver til statsansatte vil imidlertid i endel tilfeller også gjøre seg gjeldende for gaver til styret. Det bør derfor vurderes konkret i det enkelte tilfellet om styret bør ta imot gaven.

Regjeringen har utgitt en veileder om gaver i tjenesten som ligger her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Veileder-om-gaver-i-tjenesten/id757296/>

Retningslinjene gjelder direkte for statsansatte, men kan også gi veiledning i andre tilfeller.

KS har også utarbeidet lignende veiledning. <https://www.ks.no/fagomrader/demokrati-og-styring/etikk/apenhet-om-gaver-roller-og-eierinteresser/>

Omstendighetene rundt gaven må vurderes

Det er et alminnelig utgangspunkt at det ikke er tillatt å legge vekt på gaver i utøvelsen av offentlig myndighet - gavegiver kan ikke gis fordeler som følge av gaven. Styrene kan derfor ikke ta imot gaver som det er knyttet en forventning til eller et krav om en positiv motytelse for, for eksempel en tillatelse eller annen forhåndsbinding av myndighetsutøvelse.

Donasjoner fra f.eks. veldedige stiftelser vil ofte kunne mottas, da slike bidrag som regel ikke innebærer bindinger til noen med særinteresser i verneområdet. Gaver fra virksomheter som praktiserer donasjoner til ulike formål vil også kunne mottas. Dette med mindre det foreligger omstendigheter som er egnet til å svekke tilliten til styrets upartiskhet, f.eks. fordi virksomheten har sterke interesser i hvordan styret utøver sin myndighet.

Det forhold at en giver har nytte av gaven utelukker ikke at styret kan motta gaven. En gave kan innebærer at et forvaltningstiltak kommer raskere i gang enn dersom gaven ikke hadde vært gitt. Eksempler på dette er bidrag fra en turistbedrift til tilretteleggingstiltak som turistbedriften selv kan ha nytte av eller skjøtselsbidrag fra en grunneier. Forutsatt at slike tiltak allerede er prioritert eller vurderes av styrene som tiltak som skal eller bør gjennomføres av hensyn til verneformålet, anses slike gaver i utgangspunktet å være innenfor det forvaltningsorganet lovlig kan motta.

Styrene samarbeider ofte med både kommuner og private aktører om tilretteleggingstiltak og skjøtsel. Dette kan bidra til å skape et positivt engasjement og kan være viktig for å forankre vernet i lokalsamfunnene. Selv om det kan ligge et gaveelement i slike samarbeidsprosjekter, anser vi at dette er gaver som kan mottas, forutsatt at det ikke er forventning om en annen motytelse eller at det er andre omstendigheter rundt bidraget som svekker tilliten til styrenes upartiskhet. Et eksempel på et slikt samarbeid kan være fjerning av fremmede arter i verneområder.

En gave kan i enkelte tilfeller reise tvil om forvaltningsorganets integritet og uavhengighet, og det bør derfor alltid vurderes hvordan en gave vil fremstå for utenomverden (selv om giver ikke har en uttalt forventning eller krav om gjenytelse). Det bør som hovedregel ikke tas imot gaver eller fordeler fra en giver som styrene for tiden behandler søknader eller lignende fra. Det bør også utvises forsiktighet med å motta gaver fra virksomheter som vil kunne bli part i fremtidige saker/søknader til styret. Det bør ikke mottas gaver som gir bindinger eller som kan påvirke styret eller skape et inntrykk av dette.

En gave kan etter forholdene videre innebære at styrets medlemmer blir inhabile til å behandle en sak fordi gaven ut fra forholdene er egnet til å svekke tilliten til medlemmenes upartiskhet, jf. forvaltningsloven § 6 annet ledd.

Styrene må gjøre egne vurderinger av gaver og bidrag som tilbys på bakgrunn av de hensynene som her er gjennomgått. Vi viser også til ovennevnte veileder om gaver i tjenesten. I hvilken grad styrene bør motta eller avvise gaver fra private må vurderes konkret ut fra forholdene i den enkelte situasjon. Miljødirektoratet ønsker derfor ikke å lage felles retningslinjer for dette utover denne veiledningen.

Kontrakt

I samarbeidsprosjekter kan det som regel være hensiktsmessig å avtalefeste partenes forpliktelser eller krav til hvordan et tiltak skal utføres. Vi vurderer det ikke som aktuelt å inngå kontrakter om gaver. Vi forutsetter at styrene er tydelige ovenfor givere om at gaver som mottas ikke fører til bindinger/fordeler i utøvelsen av offentlig myndighet.

Åpenhet om gaver

Praktisering av åpenhet om hvilke gaver styrene mottar og hvem giveren er, vil være en fordel i denne sammenheng og være tillitsskapende. Som følge av dette ønsker Miljødirektoratet at det skal være åpenhet rundt gaver til styrene. Dersom styrene mottar gaver, ber vi om at denne informasjonen ligger tilgjengelig på styrenes nettsider.

Private bidragsyteres navn må ikke benyttes i forbindelse med bruken av merkevaren Norges nasjonalparker.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Trond Flydal
seksjonsleder

Knut Fossum
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Dovrefjell nasjonalparkstyre	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	c/o Statsforvalteren i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ
Nasjonalparkstyret for Reinheimen	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Nasjonalparkstyret for Reisa og Ráisduottarháldi	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Øvre Pasvik nasjonalparkstyre	c/o Statsforvalter Troms og Finnmark, Statens hus	9815	VADSØ
Langsua nasjonalparkstyre	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Byrkjje nasjonalpaarhkeståvroe /	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Børgefjell nasjonalparkstyre			
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre	Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statens hus	9815	VADSØ
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre	Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600	7734	STEINKJER
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	c/o Statsforvalteren i Nordland, Postboks 1405	8002	BODØ
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Hallingskarvet nasjonalparkstyre	Statsforvalteren i Oslo og Viken, Postboks 1604	3007	DRAMMEN
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre	Postboks 325	1502	MOSS
Rohkunborri nasjonalparkstyre	Postboks 137	9365	BARDU
Breheimen nasjonalparkstyre	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Stabbursdalen nasjonalparkstyre	c/o Statsforvalter Troms og Finnmark, Statens hus	9815	VADSØ
Folgefonna nasjonalparkstyre	Postboks 7310	5020	BERGEN
Ånderdalen nasjonalparkstyre	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Nasjonalparkstyret for Fulufjellet	Postboks 4034	2306	HAMAR
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Seiland/Sievju nasjonalparkstyre	Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statens hus	9815	VADSØ
Nasjonalparkstyret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen LVO	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Færder nasjonalparkstyre	Statsforvalter Vestfold og Telemark, Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Møysalen nasjonalparkstyre	Statsforvalteren i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ
Verneområdestyret for Brattefjell- Vindeggen landskapsvernområde	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Verneområdestyret for Trollheimen	Postboks 2520	6404	MOLDE
Verneområdestyret for Setesdal vesthei, Ryfylkeheiane, Frafjordheiane	Postboks 24	4748	RYSSTAD
Nærøyfjorden verneområdestyre	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Vega verneområdestyre	c/o Statsforvalteren i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ
Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landsk.vernområder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Verneområdestyret for Nordkvaløya- Rebbernesøya landskapsvernområde	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Stølsheimen verneområdestyre	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER

Verneområdestyret for Geiranger- Herdalen	Postboks 2520	6404	MOLDE
Verneområdestyret for Lyngsalpan landskapsvernområde	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Sølen verneområdestyre	c/o Statsforvalteren i Innlandet, Postboks 4034	2306	HAMAR
Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen landskapsvernområder	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Naustdal-Gjengedal verneområdestyre	c/o Statsforvalteren i Vestland, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Ålfotbreen verneområdestyre	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER

Endal beitelag
ved Aril Røttum

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2021/7023-0 432.2

Deres ref.

Dato 24.06.2021

Endalen landskapsvernområde - godkjenning av oppføring av ny gangbru over Ena som følge av naturskade

Vi viser til telefonhenvendelse den 1. juni med påfølgende e-post samme dag med varsel om naturskade på gangbru over Ena innenfor Endalen landskapsvernområde, samt bilder.

Saksopplysninger

Utdrag fra epost fra Budal fjellstyre:

Varsler herved om reparasjon av gangbru etter naturskade.

Gangbrua på Litjendalen, i Endal landskapsvern område har forsvunnet med is og flom nå i vår.

Det er rett før beiteslipp. Så det er avgjørende at det kommer opp en ny gangbru så raskt som mulig. Enten en midlertidig bru, eller aller helst en permanent med en gang.

I forhold til verneforskrift og forvaltningsplan er nok en slik nød reparasjon ikke søknadspliktig. Dette om ny bru har ca samme utsende, bredde, plassering og funksjon som tidligere.

Men interessentene i brua vil uansett herved varsle nasjonalpark styret om tiltaket.

Beitelag, Statskog og fjellstyre skal på befaring førstkommende fredag. (04.06.21)

Vi vil også se på muligheten for annen plassering, om bedre egnet sted ang bruken og flomsikkerhet finnes?. Om dette blir aktuelt blir dette selvsagt en ny sak og søknad.

Foreløpig er ikke dette et tema.

Det er pr nå ikke avklar hvem som egentlig er eier av denne gangbrua.

Men Budal fjellstyre kan brukes som kontaktpunkt om dere har spørsmål ang saken.

På vegne av interesser i gangbrua i Litjendalen

Budal Fjellstyre

Ståle Solem

Fjelloppsyn/daglig leder

Det fulgte bilder med e-posten som viser at brua er borte. Det har vært kontakt med fjellstyret i forbindelse med gjennomføring av befaring den 4.juni og behovet for raskt å få på plass nye gangbru, og senere ved ferdigstilling av brua.

Vurderinger

Forvalter vurderer tiltaket som her beskrives som nødvendig utbedring/gjenoppføring etter flomskader og til å være i tråd med forskriften for Endalen landskapsvernområde, § 4 **Generelle unntak** hvor det heter:

«Bestemmelsene i § 3 første ledd er ikke til hinder for:

1. Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier, anlegg, gjelder, **bruer**, klopper o.l.
2. Gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller **naturskade** med samme størrelse og funksjon som tidligere. Forvaltningsmyndigheten, eller andre som blir tillagt myndighet, skal i slike tilfeller varsele på forhånd og det kan settes vilkår for utforming og plassering av bygningene.»

Selv om § 4, punkt 1 og 2 ikke beskriver spesifikt gjennomføring av bru som er gått tapt ved naturskade, oppfatter forvalter at omsøkte tiltak dekkes av § 4, punkt 1 og 2. Det har derfor ikke vært nødvendig med *vedtak for å gjennomføre tiltaket*, og forvalter har derfor godkjent at tiltaket ble gjennomført slik det ble beskrevet i e-posten.

Det er oversendt bilder som viser ny gangbru oppført på samme lokalitet som den gamle, og tilnærmet samme utforming. Ny gangbru har fått rekkverk på begge sider, samt at den er løftet litt opp på brufestene. Dette som en forbedring for hhv. de som ferdes på brua og for å unngå at brua blir tatt av neste storflom.

Endringene vurderes ikke å ha noen vesentlig negativ virkning på utseende av brua, men vi merker oss at brua er oppført med bjelker av ikke-godkjent materialer. Dette er et forhold som må utbedres, og vi ber derfor om en tilbakemelding innen 1.aug. om hvordan og når dette vil bli løst.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ble orientert om forholdet i styremøtet 14.juni, men saken settes likevel opp som referatsak.

Saken legges ikke inn i Miljøvedtaksregistret da det her ikke er fattet noe vedtak. Det settes imidlertid kopi av denne tilbakemeldingen til Budal fjellstyre, Statskog, Midtre Gauldal kommune og Statsforvalteren i Trøndelag.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi pr .e-post til:

Midtre Gauldal kommune	Rørosveien 11	7290	STØREN
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
SNO Forollhogna			
Budal Fjellstyre			
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER

Nord-østerdal kraftlag SA
Tomtegata 8
2500 TYNSET

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2018/19545-0 432.2

Deres ref.

Dato 01.07.2021

Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - avklaring av nytt trasevalg for kabelgrøft strekningen Øverhaugsvollen - Sjursenget

Vi viser til kontakter i forbindelse med befaringer 10. og 17.juni 2021 i Vangrøftdalen i forbindelse med de siste avklaringer av kabelgrøfter og plassering av nettstasjoner.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har behandlet søknaden om framføring av strøm til setrer i drift i flere styresaker, jf. NP-sak 19/2019, NP-sak 5/2020, NP-sak12/2020 og AU-sak 1/2020.

I NP-sak 5/2020 ble det stilt vilkår i forbindelse med gjennomføring av tiltaket og bl.a. krav om befaring med entreprenør for gjennomgang av traseer og hvilke hensyn som må tas for å ivareta miljøhensyn. Befaring er gjennomført og referat foreligger.

Saksopplysninger

Under hovedbefaringen 10. juni ble strekningen Øverhaugsvollen-Ryenget-Sjursenget, hvor den gamle Vangrøftdalsvegen og nå pilegrimsleden går, vurdert å være for sårbar med hensyn til kulturminneverdiene til å tåle inngrep som graving av kabelgrøft. Dette er et inngrep som i terrenget vil kunne medføre en tilnærmet 6 m brei «gata», og her ville den gamle ferdselsvegen blir svært skadelidene.

Dermed ble det vurdert en omlegging av traseen, og ny befaring ble avtalt til 17. juni. Ny trasé for høgspenkable ble så planlagt å følge videre langs Vangrøftdalevegen og opp Storbekkdalen, og videre en grønft for lavspenkabel fra Storbekkdalen til Sjursenget (som alt var godkjent) og videre fra Sjursenget via Ryenget og fram til Johaugsenget, jf. kartutsnitt nedenfor.

For å skåne den gamle ferdselsvegen med rester etter hulveg og gamle klopper, vil ny trasé for lavspenktgrøft måtte gå i utmark/terrenget. Her vil den måtte krysse gjennom en naturtypelokalitet av type slåttemyr med utforming som rik slåttemyr, jf. MU-Rapport 2019-35, lokalitet nr. 002.

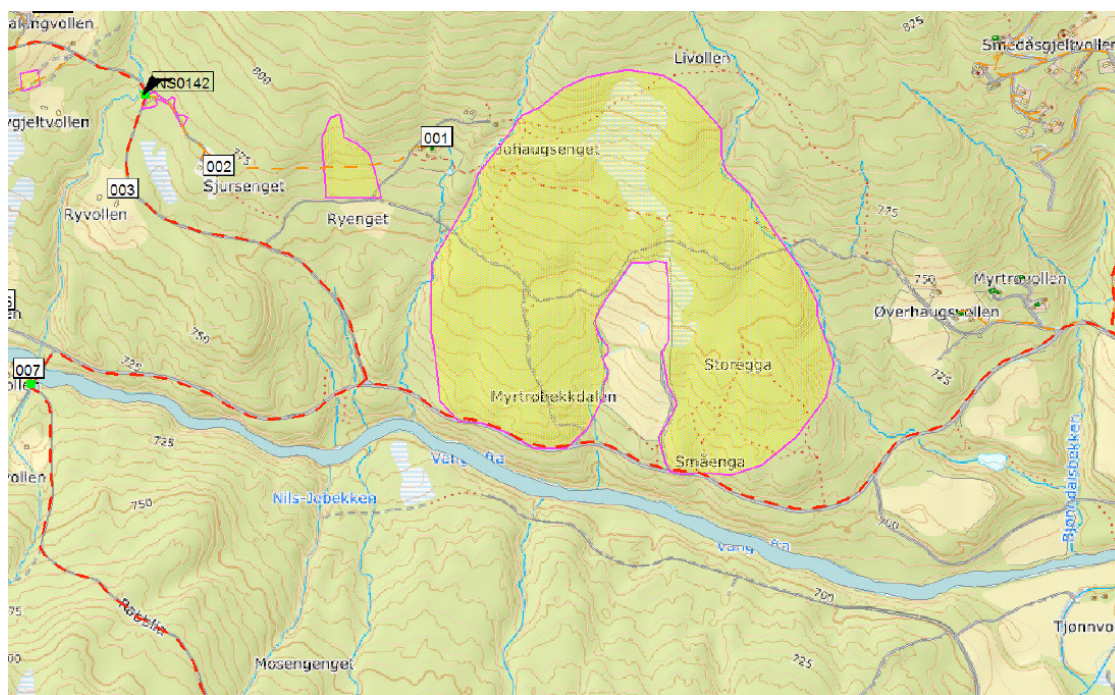

Ved nærmere gjennomgang i Naturbase er det kartlagt flere større lokaliteter av samme naturtype i Vangrøftdalen.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved nasjonalparkforvalter godkjenner omleggingen av strømtraseen forbi Øverhaugsvollen-Ryenget-Sjursenget slik, jf. kartutsnitt:

- Ny grøftetrasé for høgspenkable følger langs Vangrøftdalsvegen forbi Øverhaugsvollen og videre langs bilveg til Storbekkdalen, og videre at ny grøftetrasé for lavspenkabel fra Sjursenget til Johaugsenget må følge i terrenget. Dette for å skåne den gamle ferdselvegen og pilegrimsleden.
- Ved grøfing i terrenget og da spesielt gjennom naturtypelokalitetet Ryenget, skal vegetasjondekket tas vare på når grøfta åpnes og legges tilbake når grøfta lukkes. Dette er det samme kravet som er stilt for andre sårbare naturlokaliteter.

Kartutsnitt, NØK 28.06.2021

Hjemmel:

Vedtaket om å tillate framføring av strøm i Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområdet er gjort etter verneforskriftens § 5, punkt 6. Denne omleggingen av trase er å betrakte som en oppfølging av vilkår satt i NP-sak 5/2020.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ble i styremøte den 14. juni 2021 orientert om at det hadde oppstått behov for omlegging av en strekning av grøftetraseen pga ny kunnskap om kulturminneverdier.

Saken er videre drøftet og gjort i samråd med styreleder.

Begrunnelse:

Ny kunnskap om sårbare kulturminner og -miljøer ble kjent i forbindelse med befaringen den 10.juni. I avveiningen mellom inngrep i deler av verdifull naturtypelokalitet og store forringelse av kulturminne og kulturmiljø, er valget her at det tillates at det graves gjennom en naturtypelokalitet. Dette er ei frodig skogli med en vegetasjonstype som forventes raskt å vokse til igjen, og artsmangfoldet vil over tid kunne etablere seg også i grøftetraseen. Dersom det hadde blitt graving i den gamle ferdselvegen ville har blitt bort for alltid.

Dette vedtaket om omlegging av en mindre streking av traséen er å betrakte som tilpasning etter feltbefaring og ny kunnskap.

Vedtakene i denne saken publiseres i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Nasjonalparkforvalter vil på veggen av nasjonalparkstyret berømme både Nord-Østerdal Kraftlag og Foreningen Vangrøftdalen for positivt inntilling og fleksibilitet i forbindelse med «innspurten» for å få lagt om traseen forbi Øverhaugsvollen-Ryenget-Sjursenget.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

1 Referat oppstartsbefaring Vangrøftdalen 100621 og 170621

Kopi til:

Os kommune

Fylkesmannen i Innlandet

Statsforvalteren i Innlandet

Foreningen Vangrøftdalen v/Arne Grue

Rytrøa 14 2550 OS I ØSTERDALEN
Postboks 987 2604 LILLEHAMMER

Tommy Espeland

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2021/6946-0 432.2

Deres ref.

Dato 18.06.2021

Magnilldalen-Busjødalen landskapsvernområde - godkjenning av mindre tiltak for å hindre nye flomskader ved Nygardsvangen

Viser til telefonhenvendelse 16.juni med påfølgende epost vedrørende flomskade ved setereiendommen Nygårdsvangen innenfor Magnilldalen-Busjødalen landskapsvernområde, samt telefonsamtale i dag for supplerende opplysninger.

Saksopplysninger

Utdrag fra epost:

«Jeg søker herved om å lage en forhøyning fra der første bjørka er på bildet og ned til brua. Det er der det laveste punktet er og her alt vann kommer om våren. Denne vil hverken være sjenerende eller bli et stort inngrep i naturen . Dette er kun for å prøve og unngå fremtidige skader på egen eiendom hvis ikke tror jeg dette vil fortsette og være et årlig problem videre som det har vært før min tid som driver av setereiendommen. Høyde på voll/ forhøyning vil følge naturen og legges fint så denne vil gå i et med naturbilde etter ønske fra undertegnede.»

Opplysninger pr. telefon i dag: Behovet for tiltak er å legge opp en forhøyning på inntil 0,5 m langs bekkeløpet i en lengde på inntil 12 m slik at man hindre bekken i å flommer

over. Toppdekket tas av før masse legges opp, og toppdekket legges tilbake slik at vegetasjonen raskt gror til. Dette gjør at den oppbygde forhøyningen blir en naturlig del av kanten langs bekken.

Rød prikk viser lokaliteten for utbedringestiltaket.

Vurderinger

Forvalter vurderer tiltaket som her beskrives som mindre utbedringer og forbygging av flomskader og til å være i tråd med forskriften for Magnildalen-Busjødalen landskapsvernområde, § 4 **Generelle unntak** fra vernebestemmelsene.

Selv om § 4, punkt 1 og 2 ikke beskriver spesifikt utbedring av terreng etter naturskade og tiltak som forhindre nye naturskader, oppfatter forvalter at omsøkte tiltak dekkes av § 4, punkt 1 og 2.

Det er derfor ikke nødvendig med *vedtak for å gjennomføre tiltaket*, men forvalter godkjenner at tiltaket gjennomføres slik det ble beskrevet pr. telefon nå i dag. Fint om det sendes et bilde av gjennomført tiltak slik at forvalter kan orientere SNO Forollhogna om saken.

Saken referes til nasjonalparkstyret for Forollhogna, samt at Tolga kommune og Statsforvalteren i Innlandet settes i kopi.

Saken legges ikke inn i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

SNO Forollhogna

Tolga kommune

Statsforvalteren i Innlandet Postboks 987

2540

TOLGA

2604

LILLEHAMMER

Magnilldalsveien veilag
ved leder Jakob Nordstad

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2021/9076-2 432.2

Deres ref.

Dato 26.08.2021

Magnilldalen-Busjødalen landskapsvernområde – tiltak for utbedring og forebygging av flomskader på Magnilldalsveien.

Viser til henvendelse via epost 6.juli og 17.aug. angående flomskader på Magnilldalsveien med nærområder til fritidseiendom gnr./bnr. 14/13 i Tolga kommune innenfor Magnilldalen-Busjødalen landskapsvernområde, samt gjennomført befarings 23.august.

Saksopplysninger

Utdrag fra e-poster fra leder i veglaget for Magnilldalsveien:

Det har i forbindelse med vårflom oppstått skader på veg og stikkrenne, samt tilgrensende hytteeiendom på Magnillsjøan Se bilder under.

Det er et ønske om å legge tilbake grus/jord som har rast ut ved flommen mot hytteeiendommen 14/13 og renske opp igjen grøften tilknyttet veien oppstrøms for å unngå slik skader til neste år.

Grøften som er vist på vedlagte kartutsnitt er tørr på sommerstid med lite nedbør og det er ingen problem for fisk eller annet naturmangfold/dyr, eller fisk.

Det er gjort tiltak med grøfting i tilsvarende sted tidligere så det er uproblematisk for omgivelsene å gjøre skånsomme tiltak her.

Det følger både kart og bilder med henvendelsen.

 Område hvor det ønskes gjennomført
fylling og graving i bekkeløp.

Bildet overfor viser graving i terrenget tett inntil fritidseiendom gnr./bnr. 14/13.

Det ble mandag 23. aug. gjennomført befaring hvor leder for veglaget og eierne av fritidseiendommen deltok sammen med forvalter. Det ble i felt redegjort for hvilke tiltak som må gjennomføres for å utbedre flomskadene på terrenget og hvilke tiltaks om vurderes som aktuelle for å forebygge nye skader for kommende år. Flomskadene på vegen ble utbedret på forsommeren for å kunne komme seg til seters.

Det ble påpekt at ved tidligere års grøfterens – vegvedlikehold, ble det her lagt opp masser på grøftekanten som i ettertid viser seg gjennom vinteren å forårsake større snøfonner, som igjen på våren lager deminger og forårsaker at vannet tar nye vannveier og utgravinger. Disse grøftemassene er det ønskelig å ta bort slik at man kommer ned på opprinnelig terreng. Videre må bekkkant mot veggrøft pusses/planeres slik at vannet ikke demmes opp, men kan renne fritt i naturlig løp. Stikkrenner frigjøres og renskes opp. Opprinnelig vegetasjonsdekke på vegkanter vil bli beholdt da dette både binder terrenget og skjemper mot vannet.

Eierne av fritideiendommer ønsker også å få laget en mindre voll/avskjæring mellom sin innkjøring til eiendommen og vegen for slik at flomvann kan ledes mot naturlig bekkeløp.

Magnildalsveien fører inn til Magnillsjøan setergrend hvor det i dag er 3 setrer i drift med bl.a. melkeproduksjon, og gjennom sommersesongen er det henting av melk med tankbil. Vegen inn til setrene må derfor være av en slik standard at tankbilden kan

komme fram; ellers blir det ikke hentet melk og det blir tap for seterbrukerne. Dette ble påpekt under befaringen.

Verneforskrift og forvaltningsplan

I Forskrift om vern av Magnilldalen-Busjødalen heter det i § 2 Formål at området er vernet for «å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der vegetasjon, seterlandskap med seterbegyggelse og setervoller, slåttenger, utmarksslåtter og kulturminner utgjøre en viktig del av landskapets egenart».

I § 3 Vernebestemmelser for landskapsvernområdet pkt. 1 heter det at «området er vernet mot alle tekniske inngrep og tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som f.eks. uttak, oppfylling, planering og lagring av masser, osv.» Listen i bestemmelsen er ikke uttømmende.

Videre i § 4 Generelle unntak listes det opp hva bestemmelsene ikke er til hinder for, og i pkt. 1 heter det at vedlikehold av bl.a. veger, bruer o.l. og eksisterende veger og andre anlegg kan vedlikeholdes slik at dagens standard opprettholdes, og pkt. 2 berører brann eller naturskader på bygninger og at det kan gjenoppføres med samme størrelse og funksjon som tidligere. Forskriften beskriver ikke spesifikt tiltak tilknyttet flomskader på terrenget/eiendommer.

Forvaltningsplanen for landskapsvernområdet beskriver også at nødvendig vedlikehold av setereien som planering, høvling, grusing, reparasjoner, opptak av veggrøfter osv. kan utføres. For endringer av veitrase eller oppgradering av veien, må det søkes om dispensasjon.

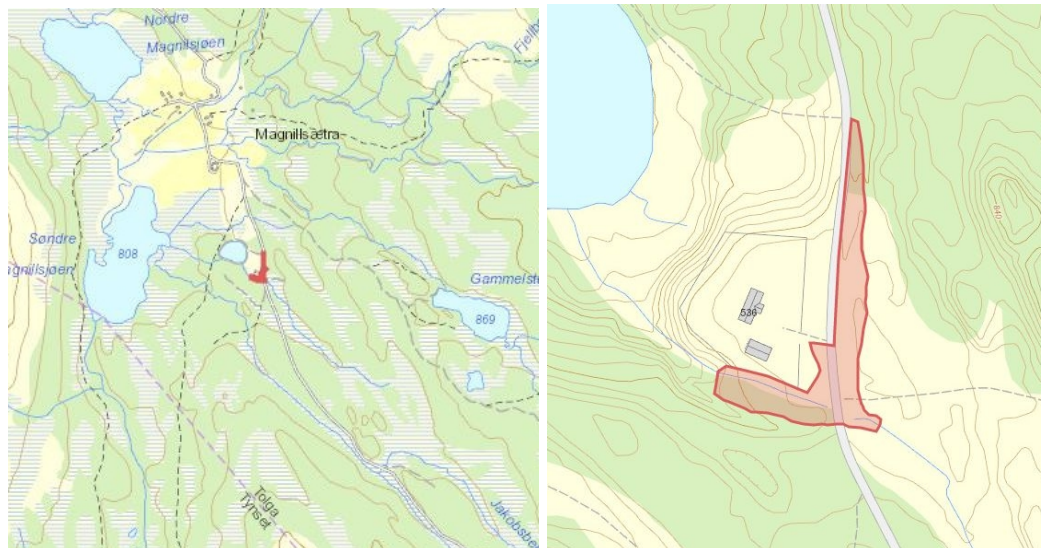
Vurderinger

Forvalter vurderer de tiltaket som det ble redegjort for under befaringen som nødvendige utbedringer av terrengskadene som har oppstått under årets flom. Videre er det også nødvendig å få gjort tiltak for å hindre gjentakende flomskader på både veien og terrenget inntil fritidseiendommen. Deltakerne på befaringen uttrykte tydelige holder til at tiltakene vil bli gjennomførte på en slik måte at det i ettertid skal bli minst mulig synlig i terrenget. Det fremkom også at deltakerne har kompetanse innen faget.

Selv tiltakene kan oppfattes som noe omfattende – i alle fall om det ikke gjøres noe, vurderer forvalter at dette kan betraktes som *mindre tiltak* som vedlikehold, utbedringer og enkel forebygging for flomskader, og at tiltakene derfor er i tråd med § 4 pkt. 1-2 i forskriften. Det vurderes derfor ikke nødvendig med vedtak for å gjennomføre tiltaket.

Forvalter godkjenner at tiltaket gjennomføres slik det ble redegjort for befaringen. Det bes samtidig om at det sendes bilder av gjennomført tiltak.

Området som er berørt av tiltaket er vist med rød skravur på kartet.

Saken referes til nasjonalparkstyret for Forollhogna, samt at det sendes kopi av dette brevet til Tolga kommune og Statsforvalteren i Innlandet. Saken legges ikke inn i Miljøvedtaksregistret.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:				
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER	
SNO Forollhogna	v/Berit Boren og Erik Ydse			
Tolga kommune		2540	TOLGA	

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Att. Seksjonsleder Olav Nord-Varhaug

Deres ref:
2018/5611

Vår ref:
2018/3694-8

Dato:
03.09.2021

Søknad om opprettholdelse av status som nasjonalparkkommune - Midtre Gauldal kommune

Midtre Gauldal kommune viser til brev fra Miljødirektoratet av 15. mai 2018 med senere korrespondanse og kommunikasjon, hvor kommunene inviteres til å søke om status som nasjonalparkkommune og bli en aktør under merkevaren.

Forespørselen er nå behandlet politisk i Midtre Gauldal kommunestyre og saksutredning med vedtak følger vedlagt.

I henhold til de nye reviderte retningslinjene og krav til en nasjonalparkkommune, søker Midtre Gauldal kommune om å få opprettholde sin status som nasjonalparkkommune også etter 31. desember 2021. I invitasjonen er dette oppgitt som absolutt siste frist for denne muligheten for kommuner som allerede har slik status etter gammel ordning.

Kommunen har i kommunestyrevedtaket forpliktet seg til å starte et arbeid med å innfri kravene i de nye kriteriene for slik å bli en «aktør under merkevaren» med de ansvar og oppgaver som dette medfører. I saken til kommunestyret beskrives hvordan kommunen tenker og vil arbeide med dette. Som dere vil se legger kommunen stor vekt på dette, og det er en viktig del av en større strategi for samfunnsutvikling som kommunen har laget der vi også vil søke forankring og innspill fra lokalt næringsliv og lokale aktører. Arbeidet starter nå og vil pågå i 2022. Når handlingsplaner og dokumenter blir klare, vil disse bli oversendt Miljødirektoratet for vurdering og godkjenning.

Med hilsen

Sivert Moen
ordfører

Alf-Petter Tenfjord
kommunedirektør

Dette brevet er elektronisk signert og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Vedlegg

1 Særutskrift Søknad om opprettholdelse av status som nasjonalparkkommune

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG	Postboks 2600	7734	STEINKJER
NORGES NASJONALPARKKOMMUNER	Postboks 5	2688	LOM

Rasmus Hugdahl

Brit Dragåshaug

Aina Midthjell Reppe

Ola Hage

Knut Magne Lundemo

Ola Halvor Seeberg Nygård

Roger Monsen

Saksframlegg

Arkivnr. K12	Saksnr. 2018/3694-6	
Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret	44/21	26.08.2021

Saksbehandler: Knut Magne Lundemo

Søknad om opprettholdelse av status som nasjonalparkkommune

Dokumenter i saken:

1	I	Møteprotokoll fra nasjonalparkstyret for Forollhogna 051018 - invitasjon til kommunene om å søke status som nasjonalparkkommune under ny merkevare- og kommunikasjonsstrategi for Norges nasjonalparker.	Nasjonalparkstyret for Forollhogna - Fylkesmannen i Trøndelag
2	I	Invitasjon til kommunene om å søke status som nasjonalparkkommune - ny og revidert versjon	Miljødirektoratet
3	I	Midtre Gauldal som nasjonalparkkommune etter nye kriterier og som aktør under merkevaren Norges nasjonalparker	Norges nasjonalparkkommuner
4	I	Nasjonalparkkommunestatus 2020 - presentasjon av Norges nasjonalparkkommuner til Midtre Gauldal kommunestyre	NORGES NASJONALPARKKOMMUNER
5	N	Søknad om nasjonalparkkommune status etter ny ordning - oppdatert informasjon	Alf-Petter Tenfjord m.fl.
6	S	Søknad om opprettholdelse av status som nasjonalparkkommune	

Vedlegg

- 1 Kriterier_nasjonalparkkommuner_merkevaren_nasjonalparker

Sammendrag

Midtre Gauldal kommune har i dag status som nasjonalparkkommune. Kommunen har denne statusen frem til 31. desember 2021, etter at den gamle ordningen i 2017 nasjonalt ble forlenget fra 2018 til 2021. Kommunen må søke på nytt for å opprettholde statusen. Miljødirektoratet stiller en rekke krav og forventninger til kommune for å bli en del av merkevaren «Norges nasjonalparker». Det innstilles på at Midtre Gauldal søker om fortsatt status som nasjonalparkkommune. Deretter stater en prosess med sikte på utvikle det som skal til for å innfri kravet til merkevare både innenfor verdiskaping, besøksforvaltning og vern. Dette utviklingsarbeidet må koble pågående initiativer rundt omstillingskommuneprogrammet, Gaula Natursenter mv og være et arbeid kommunen lar næringsliv mfl medvirke i.

Saksopplysninger

Bakgrunn for saken

I 2015 ble merkevaren «Norges nasjonalparker» lansert. Målet er flere besøkende, bedre vern og større verdiskaping. Merkevaren kjennetegnes ved en helhetlig visuell profil som skal gjøre nasjonalparkene mer gjenkjennelige og tilgjengelige. Nasjonalparkkommunen skal bruke merkevaren i profileringen av nasjonalparkene og kommunen.

Midtre Gauldal kommune har et nasjonalparkareal på land som er større enn 1 km² og oppfyller derfor hovedkriteriet. Etter gjennomgang med Miljødirektoratet (MDIR) er det klart at kommunen som en del av et nytt opplegg for nasjonalparkkommunene, må søke før 31. desember 2021 dersom vi ønsker å opprettholde vår status. I samme vedtak må det fremgå at kommunen forplikter seg til en prosess med sikte å innfri kravene i de nye kriteriene fastsatt i 2017 (disse følger som eget vedlegg til denne saken).

Faktiske opplysninger

I prosedyrene for søknad om status som nasjonalparkkommune i henhold til revidert versjon av juni 2019 står det (sitat):

Krav til nasjonalparkkommunene

For å være søknadsberettiget til status som nasjonalparkkommune, må kommunen ha et nasjonalparkareal på land innenfor kommunegrensen større enn 1 km².

Kommuner som er søknadsberettiget, kan søke om å bli godkjent som nasjonalparkkommune når kommunestyret har gjort vedtak om at kommunen skal oppfylle kriteriene for nasjonalparkkommuner. Kravet til kommunen er at tiltak for å oppfylle kriteriene skal innarbeides i kommunens planverk og virksomhet for øvrig. Kommunene bør begynne arbeidet så snart den er tildelt statusen. Innarbeiding i kommuneplanen skal senest skje ved første revidering av kommuneplanen.

Eksisterende nasjonalparkkommuner som søker og får godkjenning etter nye kriterier innen utløpet av 2021 beholder sin status som nasjonalparkkommune.

Vurdering

I perioden 2008 – 2012 fikk 34 kommuner status som nasjonalparkkommuner. Kriteriene som da gjaldt, baserte seg stort sett på hvor store areal i kommunen som var nasjonalpark. Alle disse kommunene kan søke om status som nasjonalparkkommune etter de nye kriteriene. De nye kriteriene vektlegger i større grad kvalitative, enn kvantitative krav.

Miljødirektoratet er ansvarlig for implementeringen av merkevaren og har en koordinerende rolle på nasjonalt nivå. Den praktiske gjennomføringen av strategien er det nasjonalparkstyrene, nasjonalparkkommunene, nasjonalparklandsbyene, besøksentrene og forvaltningsmyndighetene for andre verneområder, de såkalte "aktørene under merkevaren", som vil stå for. For å sikre et godt resultat, kreves et målrettet arbeid fra aktørene og et utstrakt samarbeid dem imellom.

Det er nå helt nye og tøffere krav for å for å være aktør under merkevaren Norges nasjonalparker, se vedlagte liste. Kommunedirektøren mener det er riktig strategi nå å ta to steg

1. Søke om å beholde status, med beskrivelse av steg 2
2. Når status er innvilga, sette i gang prosess for hva som må utvikles og komme på plass for å utnytte merkevaren som Nasjonalparkkommune kan gi. En slik prosess krever at vi forankrer arbeidet i plan, at vi lagre handlingsplaner om hvordan organisere og tilrettelegge for mer besøk, økt verdiskaping og bedre vern.

En slik måte å jobbe som samler en rekke aktører, gjør at vi både kan få oversikt over nytteeffekter vi har av nasjonalparkstatus i dag og hvordan vi skal videreutvikle dette. Videre vil en strategiprosess forutsette at får konkretisert hvordan vi skal få utnytte merkevaren til lokal verdiskaping, næringsutvikling og profilering av kommunen. I dette må vi se sammenhengen med nasjonalparkforvaltningen, besøksentre, vernearbeidet, utfordringer/muligheter i randsonen mv. Innenfor denne rammen som nasjonalparkkommune gir, vil vi også kunne jobbe med dilemmaet som vi ser følger av forvaltningen av vill- og tamrein.

Strategiarbeidet om hvordan videreutvikle og bruke merkevaren Nasjonalparkkommune, må også ses i sammenheng med omstillingskommunearbeidet som kommunestyret har vedtatt at vi ønsker å starte opp fra 1.1.2022. Her er bl.a fokuset på skape arbeidsplasser utav lokalmat, reiseliv, kultur og opplevelser. Utfordringen som Gaula Natursenter AS er i, er også naturlig å se i sammenheng og hvorvidt besøkscenter-status kobla til Nasjonalparkkommune kan sikre grunnlaget for drift.

Forholdet til overordnede mål og strategier/samfunnsplan

Midtre Gauldal kommune vil styrke næringslivets muligheter i kommunen. Med bakgrunn i flyttingen av Norsk Kylling AS sin fabrikk fra Støren (fullført juli 2021) har kommunen også søkt om status som regional omstillingskommune 2022 - 2027. I de fremsendte planene for regional omstillingskommune (saksnummer 2019/212, kommunestyresak 34/21) er reiseliv et satsningsområde som skal jobbe inn kravene til nasjonalparkkommunene etter den nye ordningen og gjennomføre dette arbeidet sammen med lokalt næringsliv.

Kommunedirektøren viser til behovet for å samkjøre dette arbeidet. Slik får kommunen en robust handlingsplan etter de nye kriteriene for nasjonalparkkommune og oppfyller samtidig de vedtatte planene for regional omstilling. Dette arbeidet starter med å søke MDIR om å opprettholde statusen som nasjonalparkkommune før fristen 31. desember 2021.

Økonomiske konsekvenser

En fortsatt status som nasjonalparkkommune gir ingen umiddelbar kostnadsendring.

Likevel er Kommunedirektøren av den oppfattelse at utarbeidelse og gjennomføring av handlingsplanene med rapportering vil kunne kreve egne økonomiske ressurser avsatt til dette arbeidet. Revisjon og oppdatering av kommuneplaner og handlingsprogrammet og et eventuelt medlemskap i organisasjonen «Norges nasjonalparkkommuner» vil sannsynligvis medføre kostnader.

Detaljplanlegging vil bli igangsatt i 2022 (under regional omstillingskommune-programmet) og resultatet her vil gi svar på hvilke økonomiske konsekvenser statusen som nasjonalparkkommune gir.

Kommunedirektørens innstilling

1. Midtre Gauldal kommunestyre vedtar å søke Miljødirektoratet om å få opprettholde sin gjeldende status som nasjonalparkkommune.
2. Midtre Gauldal kommunestyre gir Kommunedirektøren oppdraget med å igangsette utarbeidelsen av en handlingsplan for å oppfylle kravene til å være en aktør under merkevaren Norges nasjonalparker. Dette arbeidet skal være med å se en helhet på kommunens arbeid med mat, opplevelse, kultur, reiseliv og lokal verdiskaping. Handlingsplanen vil bli lagt fram for kommunestyret til behandling i løpet av 2022.
3. Midtre Gauldal kommune vil forankre sin status som aktør under merkevaren Norges nasjonalparker i sitt planverk.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 26.08.2021

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Midtre Gauldal kommunestyre vedtar å søke Miljødirektoratet om å få opprettholde sin gjeldende status som nasjonalparkkommune.
2. Midtre Gauldal kommunestyre gir Kommunedirektøren oppdraget med å igangsette utarbeidelsen av en handlingsplan for å oppfylle kravene til å være en aktør under merkevaren Norges nasjonalparker. Dette arbeidet skal være med å se en helhet på kommunens arbeid med mat, opplevelse, kultur, reiseliv og lokal verdiskaping. Handlingsplanen vil bli lagt fram for kommunestyret til behandling i løpet av 2022.
3. Midtre Gauldal kommune vil forankre sin status som aktør under merkevaren Norges nasjonalparker i sitt planverk.

Trondhjems Turistforening
Sandgt.30
7012 TRONDHEIM

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2021/8938-0 432.2

Deres ref.

Dato 20.08.2021

Forollhogna nasjonalpark - søndagstur til Forollhogna 22.august 2021

Vi ble for et par dager siden oppmerksomme på at Trondhjems Turistforening (TT) arrangerer fellstur til Forollhogna nå søndag 22.aug.

Forollhogna ligger som kjent i Forollhogna nasjonalpark og fjelltoppen har da også gitt navnet til nasjonalparken som ble opprettet i 2001. Vernebestemmelsen for nasjonalparken har en egen paragraf som omhandler ferdsel, [§ 3 punkt 4](#), samt at forvaltningsplanen har et eget kapittel 4.5 om [ferdsel](#).

Det kan være et definisjonsspørsmål om TT sin organiserte fellestur er søknadspliktig eller ikke, men med en henvendelse til nasjonalparkstyret har forvaltningsmyndigheten i alle fall muligheter til både å veilede og å styre fredsel og aktiviteter slik at unødvendig slitasje og forstyrrelser kan unngås. Synnerdalen er en aktiv seterdal med beitende bufe i utmark, og storfe og sau kan derfor treffes både langs veggen og på parkeringsplassen. Videre vil vi gjøre oppmerksom på at i dag 20.august starter villreinjakta i Forollhogna og at vi står foran første jakthelga, og områdene rundt Forollhogna er en del av jaktterrenget. Det er fri ferdsel og selvsagt ingen restriksjoner for turgåere selv om det er jakt, men det kan være greit at TT som arrangør av turen gjør sine deltakere oppmerksomme på at det er jakt og viser hensyn til både villrein og jegere, samt at de er forberedt på å kunne møte jegere og evt. jaktsituasjoner.

For kommende år er det fint om TT i god tid før fastsetting av turprogram tar kontakt med nasjonalparkstyret, som forvaltningsmyndighet for verneområdene i Forollhogna, slik at vi kan drøfte både tidspunkt for fellestur og evt. andre turmål.

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Denne henvendelsen sendes etter oppfordring fra nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vi ønsker TT lykke til med fellesturen til Forollhogna, og send gjerne en tilbakemelding om turen og hvor mange som deltok.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vår dato 19.08.2021
Vår referanse 16/21-9.0

Saksbehandler: Petter Almås
Mobiltelefon: 91720061
E-postadresse: petter.almås@fjellstyre.no

Nasjonalparkstyret for Forollhogna nasjonalpark
Statens naturoppsyn v/ Berit Broen
Statsforvalteren i Trøndelag v/ Veronika Stavnås

REFERAT ETTER BEFARING AV ATV-TRASE I LEDALEN

19.08.2021 ble det etter initiativ fra Haltdalen fjellstyre arrangert en befarings langs atv-traseen mellom Leset og Gaarevollene i Ledalen. Bakgrunnen for befaringsen var kjøreskader som oppstod i forbindelse med elgjakten 2020.

På befaringsen deltok Petter Almås fra administrasjonen ved fjellstyrekontoret, Mari Bollingmo fra Haltdalen fjellstyre, Veronika Stavnås fra Statsforvalteren, Berit Broen fra SNO, Eli Grete Nisja, Sivert Moen og Arve Hitterdal fra nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Traseen ble fulgt fra parkeringsplassen ved Lesetvollen, inn til Gaarevollene og tilbake. Underveis ble de skadde partiene nærmere diskutert. Det er flere skadde partier i både naturreservatet og landskapsvernområdet. De største skadene er i grenseområdet mellom de to verneområdene. Mulige tiltak for oppretting ble diskutert, og en kom fram til at både kavlegging med rundtømmer på enkelte partier (med bruk av geonett), og påføring av stedlige masser på andre partier er aktuelle tiltak. Framdriftsplanen på dette blir å ta med en entreprenør langs traseen og kartlegge hva en kan gjøre på ulike partier og få en kostnadsberegning på dette. Videre blir det en søknadsprosess opp mot aktuelle vernemyndigheter.

Når det gjelder kjøring under årets elgjakt ble det fra vernemyndighetene uttrykt at det ikke vil være bra om en tillater kjøring på lik linje med tidligere. Det må stilles strengere krav, og aktuelle løsninger er å kreve kjøring med jernhest, eventuelt beltegående atv med pulk. Ingen kjøring med henger med hjul bør tillates. Det bør også stilles krav om at jaktlaget skal slette ut de verste sporene med håndredskaper i forkant av årets jakt.

Det er fra samtlige uttrykt at skadevolder bør ta sin del av ansvaret for de skader som har oppstått. Fra SNO sin side ble det gjort klart at det ikke ville være tvil om at en slik sak ville blitt direkte anmeldt om de hadde vært på stedet høsten 2020. Det er fortsatt ikke for sent i forhold til en anmeldelse av forholdet, men det var enighet om at en bør forsøke å løse det på en annen måte.

Fjellstyret innkalles til et møte der saken diskuteres.

Befaringsen avsluttet på parkeringsplassen ved Lesetvollen kl. 15.30.

Med vennlig hilsen

Petter Almås
Fjelloppsyn og saksbehandler

Kopi: Statskog v/ Astrid A. Haug
Haltdalen fjellstyre v/ styremedlemmene

Adresse	E-postadresse	Bankgiro	Organisasjonsnr.
7380 Ålen	haltdalen@fjellstyre.no	4355 20 00537	975 735 532 MVA

SE VÅRE TILBUD: www.haltdalenfjellstyre.no

Fra: Astrid Alice Haug[aaah@statskog.no]

Sendt: 30.08.2021 12:28:15

Til: Holtålen kommune; haltdalen@fjellstyrene.no

Kopi: Carl Libach; Postmottak SFTL; arve.hitterdal@holtalen.kommune.no; marius.gjermstad@holtalen.kommune.no; Eva Kristin Grøndal; Nisja, Eli Grete; steinar.elven@holtalen.kommune.no; Petter Almås

Tittel: Motorferdsel i Ledalen i forbindelse med elgjakt høsten 2021

Til

Holtålen kommune
Haltdalen fjellstyre

Holtålen kommune – Haltdal søndre statsalmenning – motorisert ferdsel i Ledalen i forbindelse med elgjakt

Statskog viser til søknad til Holtålen kommune om motorisert ferdsel i forbindelse med elgjakt i Ledalen.
Søknaden legges frem for behandling i formannskap 31.08.2021 som sak 98/21.

Undertegnede gjør oppmerksom på at Statskog som grunneier ikke vil tillate motorisert ferdsel for transport av varer og utstyr i forbindelse med elgjakt som omsøkt til kommunen før skadene på traseen i Ledalen er utbedret. Hvordan uttransport av felt elg skal/kan skje under høstens jakt må også avklares nærmere med berørte forvaltningsaktører i området inklusive Statskog som grunneier.

Motorisert transport skal generelt foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulemper for naturmiljøet. Det vises til motorferdsellovens § 8. I verneområder må en også regne med at kravet til aktsomhet er skjerpet.

Statskog viser til gjennomførte befaringer i området med berørte aktører, der nødvendige tiltak som grunnlag for fremtidig transport fremkommer av referat fra befaringsene.

Med vennlig hilsen

Astrid Alice Haug

Eiendomskonsulent | +47 95057513

Styresak

ST 25/2021 Delegerte saker

Ole Røttum
e-post: ole.rottum@gauldalen.no

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2021/3955-0 432.3

Deres ref.

Dato 10.08.2021

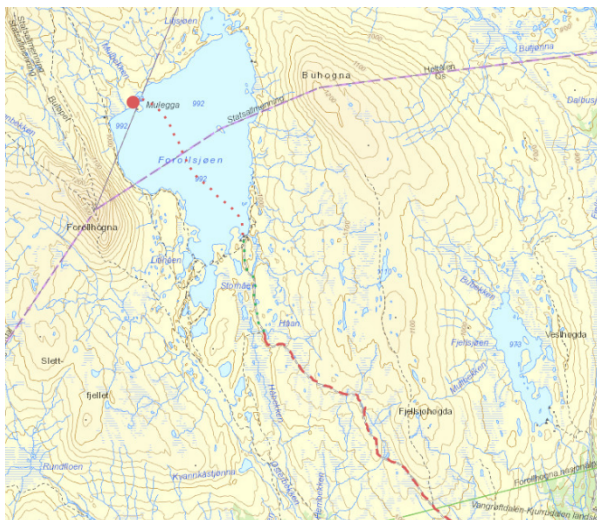
Forollhogna nasjonalpark - tillatelse etter verneforskrift til bruk av båt med motor på Forollsjøen og bil på Fjellveien for transport av utstyr i forbindelse med tiltak på naust.

Vi viser til søknad mottatt 9.august, samt telefonsamtaler både 9. og 10 august om søknaden.

Søknaden behandles administrativt som delegert sak, og blir referert for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir Ole Røttum og Sigmund Storlimo, Budal dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3 punkt 5.1 for bruk av hhv. båt med motor på Forollsjøen og kjøring på barmark etter Fjellveien fra nasjonalparkgrensen til Skalltjønna, jf. kartutsnittet nedenfor.

Vilkår:

1. Tillatelsen gjelder lørdag 14. august for hhv. 2 turer/returer for båt med motor og 1 tur/retur for bil for transport av utstyr i forbindelse med vedlikeholds-/utbedringsarbeid av eget naust ved Forollsjøen.
2. Størrelsen på motoren på båten skal være begrenset oppad til 6 HK, jf. lokal forskrift for Os kommune.
3. Transport skal skje skånsomt av hensyn til naturmiljø, terreng og vegetasjon. Dersom det er villrein i området skal kjøring stoppes/avventes slik at dyrene ikke forstyrres. Det samme gjelder dersom det er fugl med unger på sjøen – det skal stoppes/avventes slik at fuglene ikke forstyrres.
4. Denne dispensasjonen skal medbringes under kjøring og fremvises til oppsyn, politi ved forespørsel.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48 om dispensasjon fra vernevedtak.

Søknaden behandles administrativt av nasjonalparkforvalter, jf. delegeringsreglementet av 15.6.2020.

Begrunnelse:

Naustet ved Forollsjøen ligger langt til fjells, uten sommerveg, og det er tidligere gitt tillatelse til nødvendig transport av materialer på vinterføre for utberingstiltaket. Det er i avgjørelsen lagt vekt på at søknaden omhandler transport av utstyr for utbedring av skader på naust, og at dette er et engangstilfelle. Det vurderes imidlertid som viktig at skadene som har oppstått utbedres slik at naustet fremstår som velholdt og ikke blir skjemmende i landskapsbildet. Det settes vilkår for å begrense forstyrrelser og ulemper på naturmiljøet.

Ut over dette vurderes transportoppdraget ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig, og at en tillatelse ikke vil medføre uheldig presedens for nasjonalparken eller andre verneområder.

Saksdokumenter

1. Søknad om motorisert transport, Ole A. Røttum, e-post 9.8.2021.

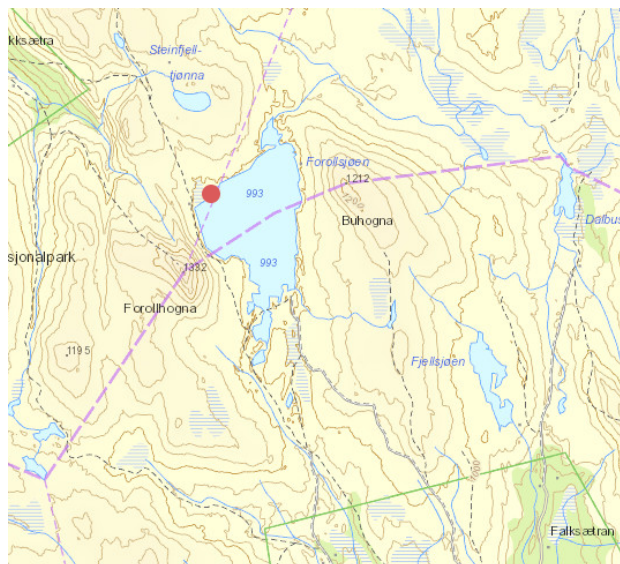
Andre saksdokumenter

1. Forvaltningsplan for Forollhogna nasjonalpark, 2004.

Saksopplysninger

Det søkes om motorisert ferdsel i forbindelse med vedlikeholds-/utbedringstiltak på naust (rød prikk) på nordvestsiden av Forollsjøen innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Søknaden

Ole Røttum, eier/bruker m.fl. av naust ved Forollsjøen, på siden til Midtre Gauldal søker om dispensasjon fra verneforskrift for bruk av båt med motor og bruk av bil etter Fjellveien i Os kommune.

Søker om tillatelse til motorferdsel over Forellsjøen.

Bakgrunnen er skader på et båthus på nordsiden, eier Ole Arne Røttum.
Skaden på båthuset er utvasking under banket, den henger i løse luften i front.

Søkte sist vinter om oppkjøring av sement og materialer til reparasjoner.
Det ble gjennomført som planlagt.

Vi har planer om å foreta reparasjonen 14. august.
Har i den forbindelse behov for sementblander, aggregat og div annet verktøy.

Søker med dette om å få bruke motoren på båten til å frakte det over sjøen og tilbake.
Det er tenkt å kjøre til Vangrøftdalen på fjellveien, så trille den siste biten med vogn.

Det opplyses pr. telefon at det er planlagt dugnadsarbeide denne lørdagen.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskrift og naturmangfoldloven (NML)

§ 2 Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag

Det er et overordnet mål å holde omfanget av motorisert ferdsel i nasjonalparken på et minimum og begrense ferdselen til det strengt nødvendige. Derfor er motorisert ferdsel i nasjonalparken som utgangspunkt forbudt jf. verneforskriftens § 3, punkt 5.1:

«Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter er forbudt.»

Ifølge verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav b) heter det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til *«nødvendig bruk av traktor på barmark etter kartfestede eksisterende kjørespor/traktorveger for transport av materialer, brensel og utstyr til hytter, buer og setre»*.

Forvaltningsplanen for Forollhogna nasjonalpark gir nærmere beskrivelser og retningslinjer for hvordan verneforskriften skal praktiseres mht. motorisert ferdsel på barmark etter kjørespor, og i kap. 4.4.3 påpekes det at kravet om bruk av traktor er satt for at kjørespor ikke skal utvikle seg til bilveg. For kjøreadkomst til Forollsjøen er det et eget avsnitt i forvaltningsplanen som omhandler kjøresporet fra Såttåhaugen. Fjellveien som kjøretrase er ikke gitt noen nærmere beskrivelse i forvaltningsplanen, og bruk av denne kjøretraseen må derfor behandles som en dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48.

Naturmangfoldloven (nml)

En dispensasjon fra vernebestemmelser krever at dispensasjonen også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i nml §§ 8 – 12.

Myndighet

Med bakgrunn i tidligere behandlinger av søknader av tilsvarende karakter kan denne søknaden behandles administrativt av nasjonalparkforvalter, jf. delegeringsreglementet av 15.6.2020.

Vurdering

Materialer ble transportert inn på snøscooter sist vinter, og behovet for transport på barmark/ sommerføre burde derfor har vært planlagte og avklart tidligere. Søknaden kommer inn tett på når oppdraget er planlagt gjennomført. Forvaltet har vært i dialog

med både søker og Os kommune slik at de nødvendige tillatelse kommer i ordren før transporten skal skje. Formålet med transportoppdraget betraktes som nyttekjøring i forbindelse med utbedringsarbeid etter naturskader på naustet.

Kunnskapgrunnlaget for naturmiljøet er godt nok kjent for å vurdere søknaden. Bruk av båt med motor på sjøen kan forstyrre fuglelivet, og det settes derfor vilkår om at det skal tas særlig hensyn dersom det er fugl med unger på sjøen. Videre settes det også vilkår dersom det skulle være villrein i området.

Det gis kun tillatelse til kjøring med bil på Fjellveien fram til Skalltjønnna slik som øvrige tillatelser for kjøring på Fjellveien er gitt. Det må derfor benyttes trille/vogn for frakting av utstyret ned til sjøen. Dette er søker klar over og beskriver også dette i søknaden. Det vurderes imidlertid som viktig at skadene som har oppstått på naustet utbedres slik at naustet fremstår som vedlikeholdt og ikke etter hvert blir forfallent og skjemmende i landskapsbildet. Det settes vilkår for å begrense forstyrrelser og ulemper på naturmiljøet.

Bruk av båt med motor og bil for transport av nødvendig utstyr for dette arbeidet vurderes ikke å kunne medføre større negative forstyrrelser på naturmiljøet eller forringe verneverdiene nevneverdig. Dette er et engangstilfelle og tillatelsen vurderes heller ikke å ville kunne medføre uheldig presedens for nasjonalparken eller andre verneområder.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Det gjøres oppmerksom på at det også søkes om dispensasjon fra motorferdselsforskriften, og her det Os kommune som er myndighet. Videre må søker også avklare motorferdselsen med grunneier.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Såttåhaugen grunneierlag ved Ingulf Os

Statsforvalteren i Trøndelag

Statsforvalteren i Innlandet

Statskog SF

Sigmund Storlimo

Midtre Gauldal kommune

Os kommune

Postboks 2600

7734

STEINKJER

Postboks 987

2604

LILLEHAMMER

Postboks 63 Sentrum

7801

NAMSOS

Rørosveien 11

7290

STØREN

Rytrøa 14

2550

OS I

ØSTERDALEN

Soknedal beitelag
Ved leder Olav Edvin Heggvold
e-post: olavheggvold@hotmail.com
7288 Soknedal

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2021/8543-0 432.3

Deres ref.

Dato 17.08.2021

Forollhogna nasjonalpark - dispensasjon til motorisert ferdseil for transport i tilknytning til landbruksnæring 2021- Soknedal beitelag

Vi viser til søknad mottatt 30.juli om tillatelse til transport inn til Hiåsjøen i forbindelse med sauesankingen, samt telefonsamtale 13.august.

Søknaden behandles administrativt som delegert sak, og bli referert for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vedtakk

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir Soknedal Beitelag v/ leder Olav Edvin Heggvold dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 5.1 for motorisert ferdseil etter traktorvegen/kjøresporet til Hiåsjøen i Midtre Gauldal kommune i forbindelse med sauesanking 2021.

Det gis avslag på den delen av søknaden som omhandler årene 2022-2025.

Vilkår

1. Tillatelsen gjelder for inntil 5 turer/returer med ATV og/eller Pickup (bil) med tilhenger i perioden fra 30.aug. til sauesankingen er avsluttet..
2. Tillatelsen gjelder for nødvendig transport av fôr til hestene, mat til letemannskap og nedkjøring av syke/skadde dyr.
3. Transport skal skje skånsomt av hensyn til naturmiljø, terreng og vegetasjon. Dersom det er villrein i området skal kjøring stoppes/avventes slik at dyrene ikke forstyrres.

4. Dersom det oppstår kjøreskader skal dette utbedres så snart det lar seg gjøre, men utbedringen skal ikke medføre noen form for standardheving av kjøresporet. Nasjonalparkstyret skal underrettes dersom dette skjer.
5. Det skal føres *kjørebok* som skal leveres nasjonalparkstyret etter endt transport, og senest innen 1.11.2021.
6. Denne *dispensasjonen* og *kjørebok* skal medbringes under kjøring og fremvises til oppsyn, politi ved forespørsel.

Hjemmel

Vedtaket er med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 48 om dispensasjon fra vernevedtak.

Søknaden behandles administrativt av nasjonalparkforvalter, jf. delegeringsreglementet av 15.6.2020.

Begrunnelse

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at dette er et transportbehov knyttet til landbruksnæring, og gjelder for en avgrenset perioden i løpet av høsten. Det er kjøreveg/-spor fram til Gorsetvollen som er knyttet til tidligere tiders landbruksvirksomhet, og som fortsatt kan nyttes til nyttetransport.

Det er gitt avslagt på den flerårigen søknaden med bakgrunn i en pågående klagesak om motorferdsel på barmark på sammen veg/kjøresporet til Hiåsjøen, og avgjørelsen her vil være av betydning for den videre forvaltningspraksisen for dispensasjoner på barmark på eksisterende veier/kjøresporter innenfor nasjonalparken.

Dette er bakgrunnen for at det gis kun en 1-årig dispensasjon med vilkår om å levere kjørebok etter endt sesong. Dette for at Soknedal beitelag da dokumenter sitt transportbehov og at nasjonalparkstyret skal kunne se omfanget.

Det settes vilkår slik at transporten er begrenset i tid og omfang, og videre at det skal utøves hensyn til naturmiljøet og villrein spesielt, samt utbedringer dersom det skulle oppstå kjøreskader.

Ut over dette vurderes transportoppdraget ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig, og at en tillatelse til næringskjøring på veg/kjøresporet til Hiåsjøen ikke vil medføre uheldig presedens for andre tilsvarende forhold i nasjonalparken eller andre verneområder med samme bestemmelser og forvaltningspraksis.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Saksdokumenter

1. Søknad om motorisert transport, Soknedal Beitelag, e-post mottatt 30.07.2021.

Andre saksdokumenter

1. Forvaltningsplan for Forollhogna nasjonalpark, 2004.
2. DV-sak nr 27/2020, arkivsak 2019/10196
3. DV-sak nr 15/2019, arkivsak 2019/10196
4. Styresak NP nr 25/2017, arkivsak 2017/1620

Saksopplysninger

Soknedal beitelag søker om en 5-årig tillatelse til motorisert ferdsel for transport av nødvendig transport av fôr til hestene, mat til letemannskap og nedkjøring av syke/skadde dyr i forbindelse med sauesanking.

Soknedal beitelag har søkt årlig om denne transporten i forbindelse med sauesanking, og det hatt vært tillatelse til motorisert ferdsel til Gorsetvollen ved Hiåsjøen - 3 til 5 turer med bil (Pickup) og ATV.

I forbindelse med tillatelsen som ble gitt i 2020 for samme formål, oppfordret forvalter at beitelaget kunne søke om en flerårig tillatelse.

I telefonsamtalen den 13.august opplyste beitelagsleder at sauesanking i år vil måtte startet tidligere enn hva som er normalt pga. fallenden beite i fjellet som følge av lite nedbør. Videre vil det være behov for å kunne ha muligheten til å kjøre inn til Hiåsjøen helt i slutten av sanking dersom det skulle være syke/skadede dyr som må hentes. Ellers benyttes det hest til sanking i fjellet.

Nasjonalparkforvalter har orientert søker om bakgrunnen for at det kun gis en ett-årig tillatelse.

Hjemmelsgrunnlag - verneforskrift og naturmangfoldloven (NML)

Verneforskrift

Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er, §2:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag

Det er et overordnet mål å holde omfanget av motorisert ferdsel i nasjonalparken på et minimum og begrense ferdselen til det strengt nødvendige. Derfor er motorisert ferdsel i nasjonalparken som utgangspunkt forbudt jf. verneforskriftens § 3, punkt 5.1: «*Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter er forbudt.*»

Ifølge verneforskriftens § 3, punkt 5.3, bokstav b) heter det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til «*nødvendig bruk av traktor på barmark etter kartfestede eksisterende kjørespor/traktorveger for transport av materialer, brensel og utstyr til hytter, buer og setre.*»

Forvaltningsplanen for Forollhogna nasjonalpark gir nærmere beskrivelser og retningslinjer for hvordan verneforskriften skal praktiseres mht. motorisert ferdsel på barmark etter kjørespor. I kap. 4.4.5 vises til at det i vernebestemmelsene ikke er gitt åpning for motorferdsel i forbindelse med sauesankingen, men at det etter søknad kan gis dispensasjon til nødvendig kjøring på traséer der hvor det er gitt åpning for annen nyttetransport. Søknaden fra Soknedal beitelag må derfor behandles som en dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48.

Naturmangfoldloven (nml)

En dispensasjon fra vernebestemmelser krever at dispensasjonen også vurderes etter de miljøretslige prinsippene i nml §§ 8 – 12.

Myndighet

Med bakgrunn i tidligere behandlinger av søknader av tilsvarende karakter kan denne søknaden behandles administrativt av nasjonalparkforvalter, jf. delegeringsreglementet av 15.6.2020.

Vurdering

Det har vært en prosess fram til 2017 om både reperasjoner av kjøreskader og videre bruk av Hiåsjøveien, og avklaringene som er gjort av nasjonalparkstyret i NP-sak 27/2017 ligger til grunn for videre praksis her.

Kunnskapsgrunnlaget for naturmiljøet er godt kjent og tilstrekkelig for å behandle søknaden. Det er i en årrekke vært gitt tillatelse til Soknedal beitelag for nødvendig motorisert transport i forbindelse med sauesankingen, og det er gjort vurderinger av behovet og satt nødvendige vilkår for å ivareta verneverdier.

Perioden for sanking strekker seg over flere uker om høsten, og i år er det opplyst at sankingen må starte tidligere enn vanlig pga. fallende beite i fjellet. Videre vil det alltid være behov for å ha muligheter til å hente sau som blir igjen i fjellet sent utover høsten. Fra nasjonalparkgrensen og inn til Gorsetvollen er det 6 km, og for å lette og effektivisere arbeidet er det viktig at det kan gis muligheter for motorisert transport.

Bruk av andre transportmidler som helikopter er ikke relevant her. Det er verdt å merke seg at det benyttes hest i forbindelse med sankingen i fjellet.

Statsforvalterne i Trøndelag har klaget på vedtak gjort av nasjonalparkstyret hvor Soknedal fjellstyr er gitt en flerårig tillatelse for et gitt antall turer Gorsetbua ved Hiåsjøen. Denne klagen er oversendt til Miljødirektoratet for avgjørelse, og inntil den er avgjort gis det bare ett-årig tillatelse for barmarkstransport på vegen/kjøresporet til Hiåsjøen innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Det settes vilkår slik at transporten er begrenset i tid og omfang, og videre at det skal utøves hensyn til naturmiljøet og villrein spesielt, samt utbedringer dersom det skulle oppstå kjøreskader. Det skal føres kjørebok som skal sendes inn til nasjonalparkstyret. Ut over dette vurderes transportoppdraget ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og at en tillatelse ikke vil medføre uheldig presedens for nasjonalparken eller andre verneområder.

Vi gjør også oppmerksom på at dette er en tillatelse etter verneforskriften som gjelder kun for nasjonalparken, og at det i tillegg kan være nødvendig å innhente tillatelse fra kommunen som motorferdselsmyndighet og grunneier.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

1 Kjørebok - Soknedal beitelag - barmark 2021

Kopi til:

Soknedal fjellstyre		7290	STØREN
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Midtre Gauldal kommune	Rørosveien 11	7290	STØREN

Styresak

ST 26/2021 Endalen landskapsvernområde - søknad om oppføring av nytt seterfjøs og røkterbolig på Maureggvollen. Søkere: Jarle og Aud Irene Hindbjørg

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/6927

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	26/2021	20.09.2021

Endalen landskapsvernområde - søknad om oppføring av nytt seterfjøs og husvære for avløser på Maureggvollen. Søkere: Jarle og Aud Irene Hindbjørg

Innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Jarle og Aud Irene Hindbjørg dispensasjon fra Forskrift om Endalen landskapsvernområde, § 3 pkt.1 for oppføring av nytt seterfjøs og husvære for avløser på setra Maureggvollen gnr./bnr. 191/1 i Midtre Gauldal kommune.

Vilkår:

1. Nytt seterfjøs kan oppføres med målene inntil 12 m x 6 m (72 m²) med rafthøgde på 2.20 m og kjeller (6 m x 9 m) slik det søkes om. Seterfjøsset plasseres ved vegen like nord for innkjøring på setervollen som vist i tunplan.
2. Husværet for avløser - «røkterboligen» - kan oppføres med målene inntil 3,80 m x 3,80 m (14,5 m² BYA) med mønehøgde 2,85 m. Dette er et gammelt bygg som flyttes fra gården til setra, og som plasseres inn på tunet som vist i tunplan.
3. Materialer og fargevalg på bygningene skal tilpasse den øvrige bebyggelsen på Maureggvollen, og tilpasse tradisjonell byggeskikk for seterdalen.
4. De målsatte tegningene og tunplana som følger søknaden, er en del av vedtaket.
5. Tekniske inngrep i terrenget i forbindelse med grunnarbeid for seterfjøsset og «røkterboligen» skal være utføres så skånsomme som mulig, og evt. terrengskader skal repareres som er en del av ferdigstillingen av tiltaket.
6. Byggeplassen skal holdes ryddig. Bygningsavfall som ikke er rent trevirke, skal leveres på godkjent avfallsmottak.
7. Tillatelsen fra vernebestemmelsene gjelder i 3 år fra vedtaksdato.

Nasjonalparkstyret oppfordrer til å følge anbefalingene i Byggeskikkveilederen for verneområdene i Forollhogna.

Hjemmel:

Vedtaket er hjemlet i Forskrift om Endalen landskapsvernområde, § 5 pkt. 1

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at verneformålet for landskapsvernområdet er å ta vare på seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller, og seterdrift derfor er viktig for å opprettholde kulturlandskapet og verneverdiene i seterdalen.

Det vil være en styrking av verneformålet at det blir seterdrift igjen på Maureggvollen.

Nytt seterfjøs og et lite husvære for avløser er nødvendige tiltak for en rasjonell og moderne seterdrift, og derfor nødvendige tiltak.

Tiltaket vurderes å være i tråd med både verneforskrift og forvaltningsplan for Endalen landskapsvernområde, og vil kun skape positiv presedens for landskapsvernområdet og tilsvarende verneområder rundt om.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Søknad seterfjøs

Andre saksdokumenter:

1. Forvaltningsplan for Endalen, Budalen og Forddalen landskapsvernområder, 2005.
2. Byggeskikkveileder for bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder, 2020.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har fått videresendt fra Budalen fjellstyre en søknad om oppføring av nytt seterfjøs og husvære for avløser på setervoll innenfor Endalen landskapsvernområde i Midtre Gauldal kommune.

Rød prikk viser beliggenheten for Maureggvollen i Endalen landskapsvernområde.

Søknaden

Aud Irene og Jarle Hindbjørg søker om å sette opp nytt seterfjøs og røkterbolig i forbindelse med oppstart av setring på Maureggvollen innenfor Endalen landskapsvern-område.

Behovsbeskrivelse:

Gårds- og bruksnr:191/1

Maureggen gård har melkeproduksjon med rasene NRF,STN og Jersey, vi har pr 2020 12,6 årskyr og en grunnkvote på 77292 l og et gårdsutsalg for kjøtt av oksekalvene fra STN og Jersey. Vi ønsker å ta opp igjen seterdriften som ble avsluttet i siste halvdel av 1940-tallet. Fjøset stod til nedfalls på 80-tallet og ble revet.

Det nye fjøset er tegnet av Jacob Hindbjørg, som har skrevet en bacheloroppgave om seterfjøs.

Beitegrunnet er godt og næringsrikt, med gode beiteplanter og mange urter, i ett stort område rundt setervollen og vi ønsker å utnytte denne ressursen til melkeproduksjon.

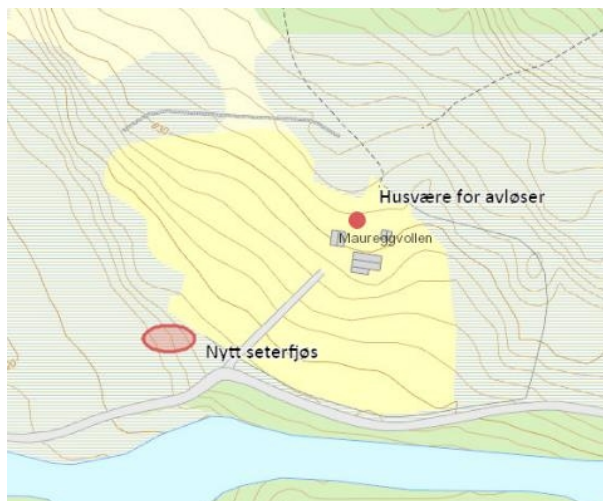
Veien må utbedres det siste stykket på 3-400 m for å få tankbilen helt frem, det holder med oppgrusing. Endal setervei har sagt seg villig til å bidra noe til dette.

Vannet ønsker vi å ta fra elva, og legge vannledningen etter grøfta langs veien som inntegnet på tunplanen.

Det følger tegninger av seterfjøs med kjeller, røkterbolig, og tunplan, jf. saks-dokumenter.

Det nye seterfjøset er prosjektert med målene 12 m x 6 m (72 m² BYA) og rafthøgde på 2.20 m og kjeller (6 m x 9 m) for gjødsel og teknisk rom for aggregat. Fjøset skal inneholde dyrerom, moderne melkerom og rom til foredling av melka. Fjøset er planlagt plasser ved vegen like i nedkanten av setervollen slik at tankbil for melkehenting lett kan komme til, samt annen nødvendig transport-

Det søkes samtidig om oppføring av en «røkterbolig» - husvære for avløser – med målene 3,80 m x 3,80 m (14,5 m² BYA) med mønehøgde 2,85 m. Dette er et gammelt bygg som nå står heime på gården og som det nå søkes om å rive og sette opp som røkterbolig på setra.

Det ble den 21. juni i år gjennomført befarings på Maureggvollen hvor Aud Irene og Jarle Hindbjørg med familie redegjorde for planene med å starte opp med setring, bygge nytt seterfjøs med moderne drift og behovet for en røkterbolig på tunet.

Andre saksopplysninger

Endalen landskapsvernområde utgjøre en del av det utvalgte kulturlandskapsområdet «Seterdalene i Budalen» som ble opprettet i 2009, og er tilskuddsordning som skal bidra til at kulturlandskapet med bygninger blir ivaretatt.

Byggeskikkveilederen for verneområdene i Forollhogna gir gode råd og veiledning for byggetiltaket, og blir generelt anbefalt i alle byggesaker i verneområdene i Forollhogna.

I tillegg til å søke om tillatelse til oppføring av nye seterhus på Maureggvollen, må søknaden avklares med Midtre Gauldalkommune mht. eventuelle tillatelser etter plan- og bygningslov og annet regelverk.

Hjemmelsgrunnlag - verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Verneforskriften for Endalen landskapsvernområde

Formålet med opprettelsen av Endalen landskapsvernområde, § 2, er:

«å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjøre en vesentlig del av landskapets egenart.»

I vernebestemmelsen, § 3, heter det at: «*området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter slik som f.eks. oppføring av bygninger, riving av gammel seterbebyggelse, ... mm.*».

I vernebestemmelsene. § 5 pkt. 1 heter det at når virksomhet kan skje uten at det strider mot verneformålet og særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til «Oppføring av nødvendig nye bygninger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift og beitebruk».

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen for Endalen, Budalen og Forddalen landskapsvernområder gir nærmere retningslinjer for hvordan verneforskriften skal praktiseres.

Kap. 2.4 Seterdrift i forvaltningsplanen er det en beskrivelse av seterdrifta i både Endalen - og Budalen landskapsvernområder og hvor viktig seterdrifta og bruken av utmarka var. En tradisjonell setervoll her bestod normalt av 3-5 bygninger med en seterbu på vanlig vis 30-60m², masstu (kunne være sammenbygd med seterbua), fjøs og løe.

Kap. 3.2 utfordringer og strategier pekes det på verdiene i seterlandskapet og hvorfor det er ønskelig å bevare seterlandskapet i landskapsvernområdene:

- Bevaring av seterlandskapet bidrar til verne av det biologiske mangfoldet
- Vern og skjøtsel av et utvalg av områder – viktig kunnskap for forvaltningen av området
- Seterlandskapet – et kulturhistorisk kildemateriale

Forvaltningsplanen, kap. 5.2 omhandlet vedlikehold, ombygging og oppføring av ny seterbebyggelse, og her gis det utdyping i hva som kan tillates av tiltak. Det vises til at dagens aktive seterdrift vil kreve nye og tidsriktige bygninger, og at forvaltningsmyndigheten vil kunne gi tillatelse til nybygg for å bedre forholdene for seterdrifta. Det vises til at det må stilles krav til at nye bygninger tilpasses det opprinnelige miljøet, og at plassering, grunnflate, størrelse, fasader og materialer/farge må innordne seg øvrig bygningsmiljø.

Naturmangfoldloven (NML)

Alle tiltak i verneområdene skal vurderes etter miljørettsprinsippene i Naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Myndighet

Søknaden om oppføring av nye bygninger for seterdrift skal behandles etter verneforskriftens bestemmelser, og myndigheten er tillagt nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vurderinger

Formålet med vernet av Endalen er å ta vare på kulturlandskapet med der seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller er vesentlige deler av landskapets egenart. For Maureggvollen og Endalen ellers vil gjenopptaking av setring med beitesyr

og melkeproduksjon være viktig for å gjenskape og opprettholde både seterlandskapet og setertradisjonen.

For å kunne drive et rasjonelt og moderen seterbruk er nytt seterfjøs nødvendig, og de fremlagte planene vil dekke dette behovet. Verken verneforskrift eller forvaltningsplan gir føringer for størrelsen på seterfjøs, og dette må derfor den enkelte gårdbruker selv måtte tilpasse etter behov. Slik tegningene foreligger og etter redegjørelsen under befaringen synes fjøsplanene å være godt gjennomtenkt og prosjektert for å dekke kommende behov. Plasseringen av det nye seterfjøset er i nedkanten av setervollen. Dette for at bl.a. en rasjonell adkomst for tankbil som skal hente melk, og ellers praktisk med hensyn til nødvendig transport til og fra fjøset. Den nye plasseringen er planlagt å utnytte terrenget mht. mindre utgraving til kjeller, og synes å være en praktisk løsning. Det søkes i tillegg om å kunne få flytte et gammelt bygg fra gården til setra for bruk av avløser. Bebyggelsen på ei seter består tradisjonelt av flere bygninger med ulike funksjoner, og det omsøkte bygge er såpass lite at det vil innordne seg øvrig bebyggelse på setervollen. Det forutsettes at det foreligger en godkjenning for flytting av det gamle bygget.

Det vil være en styrking av verneformålet at det blir gjenopptaking av seterdrift på Maureggvollen, og i tråd med både verneforskrift og forvaltningsplan for Endalen landskapsvernområde. Nytt seterfjøs og et lite husvære for avløser er nødvendige tiltak for en rasjonell og moderne seterdrift.

Tiltaket vurderes derfor å kunne skape positiv presedens for landskapsvernområdet og tilsvarende verneområder rundt om.

Søknad om oppsetting av seterfjøs og røkterbolig på Maureggvollen i Endal Landskapsvernområde.

Med hjemmel i seterforskriftens paragraf 10 søker Aud Irene og Jarle Hindbjørg om å få sette opp seterfjøs og røkterbolig i forbindelse med oppstart av setring på Maureggvollen i Endalen Landskapsvernområde.

Behovsbeskrivelse:

Gårds- og bruksnr:191/1

Maureggen gård har melkeproduksjon med rasene NRF,STN og Jersey, vi har pr 2020 12,6 årskyr og en grunnkvote på 77292 l og et gårdsutsalg for kjøtt av oksekalvene fra STN og Jersey. Vi ønsker å ta opp igjen seterdriften som ble avsluttet i siste halvdel av 1940-tallet. Fjøset stod til nedfalls på 80-tallet og ble revet.

Det nye fjøset er tegnet av Jacob Hindbjørg, som har skrevet en bacheloroppgave om seterfjøs.

Beitegrunnet er godt og næringsrikt, med gode beiteplanter og mange urter, i ett stort område rundt setervollen og vi ønsker å utnytte denne ressursen til melkeproduksjon.

Veien må utbedres det siste stykket på 3-400 m for å få tankbilen helt frem, det holder med oppgrusing. Endal setervei har sagt seg villig til å bidra noe til dette.

Vannet ønsker vi å ta fra elva, og legge vannledningen etter grøfta langs veien som inntegnet på tunplanen.

Medfølgende vedlegg:

- Tegning av seterfjøs.
- Tegning av kjeller.
- Tegning av røkterbolig.
- Tunplan.
- Melding om bygning eller tilbygg som er untatt søknadsplikt.

Hilsen

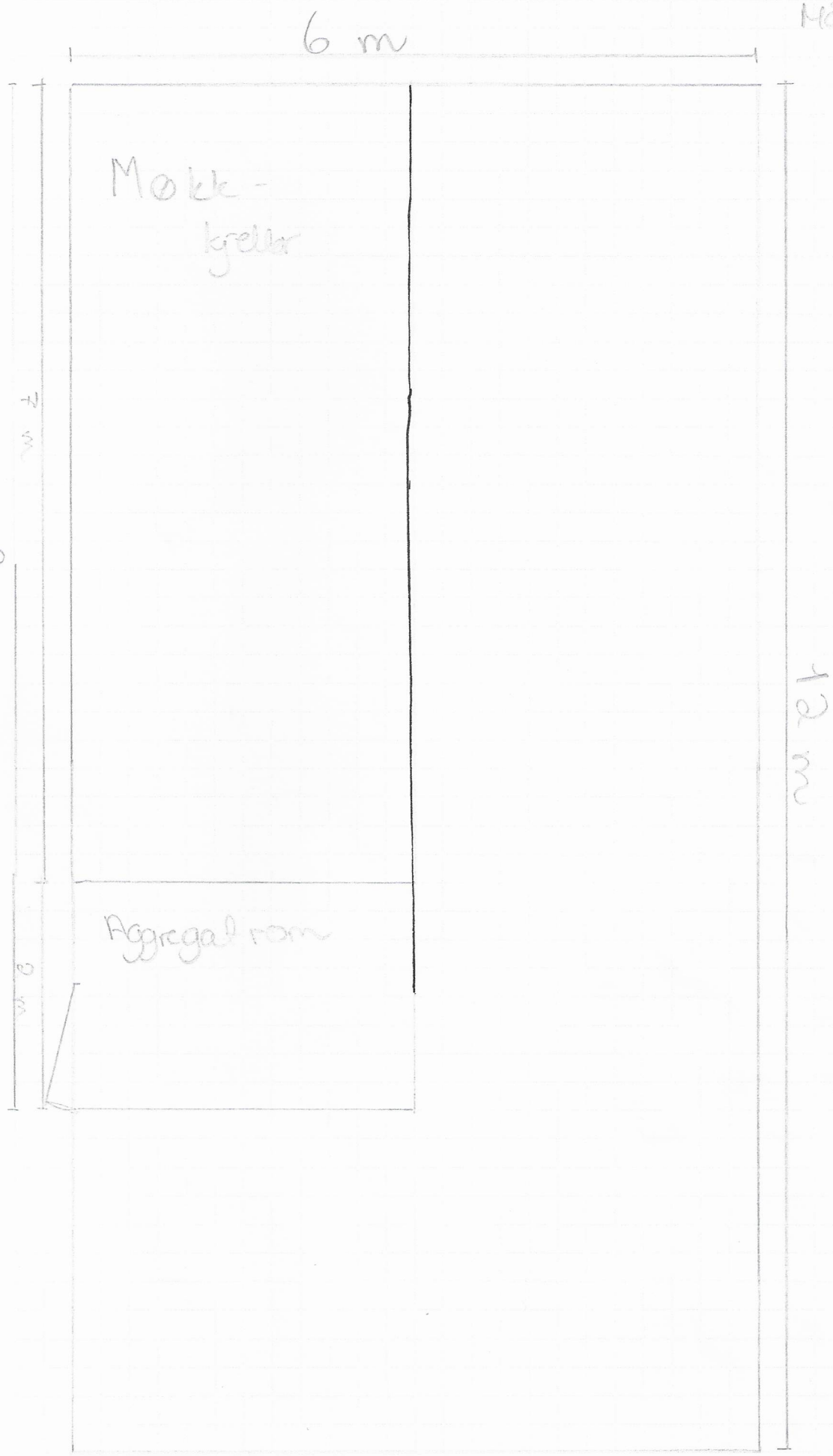

Jarle Hindbjørg

Aud Irene Hindbjørg

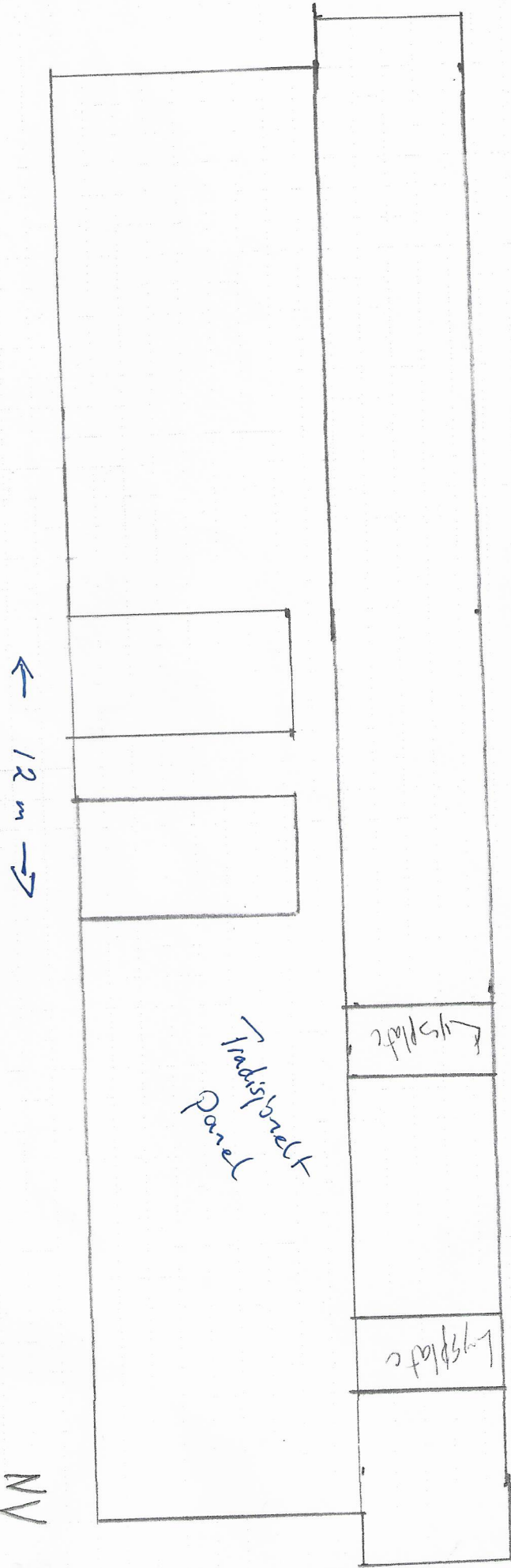
Budalen 13/4-2021

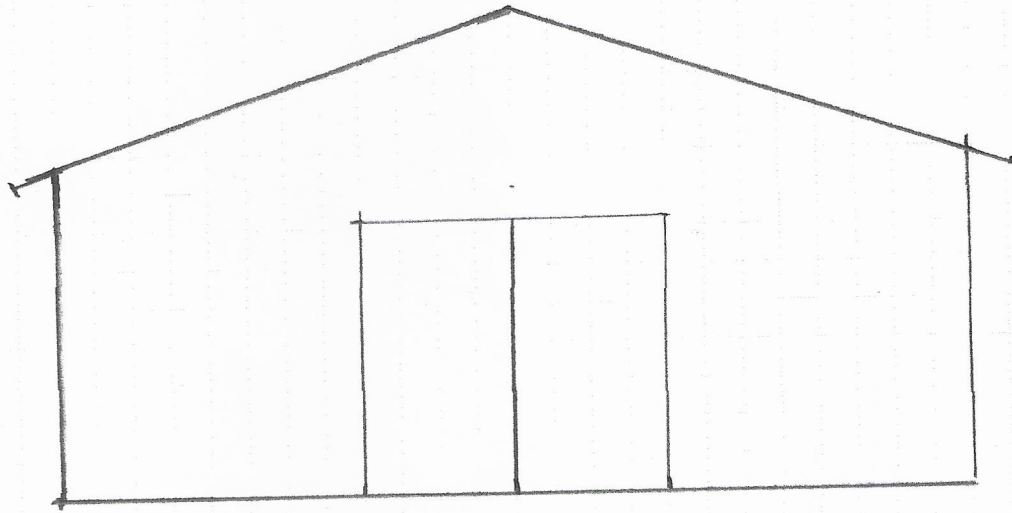
Grunnplan

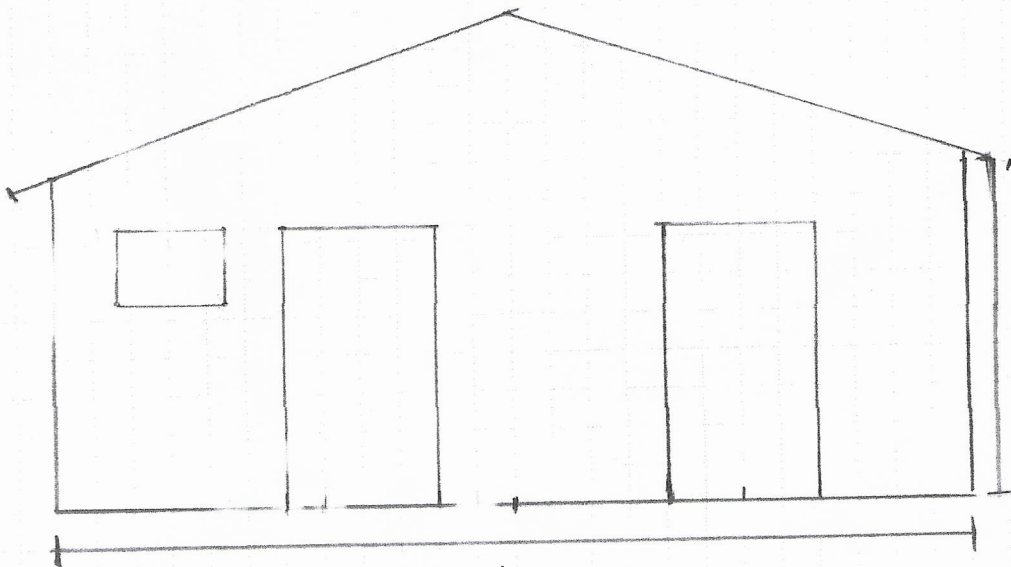

50

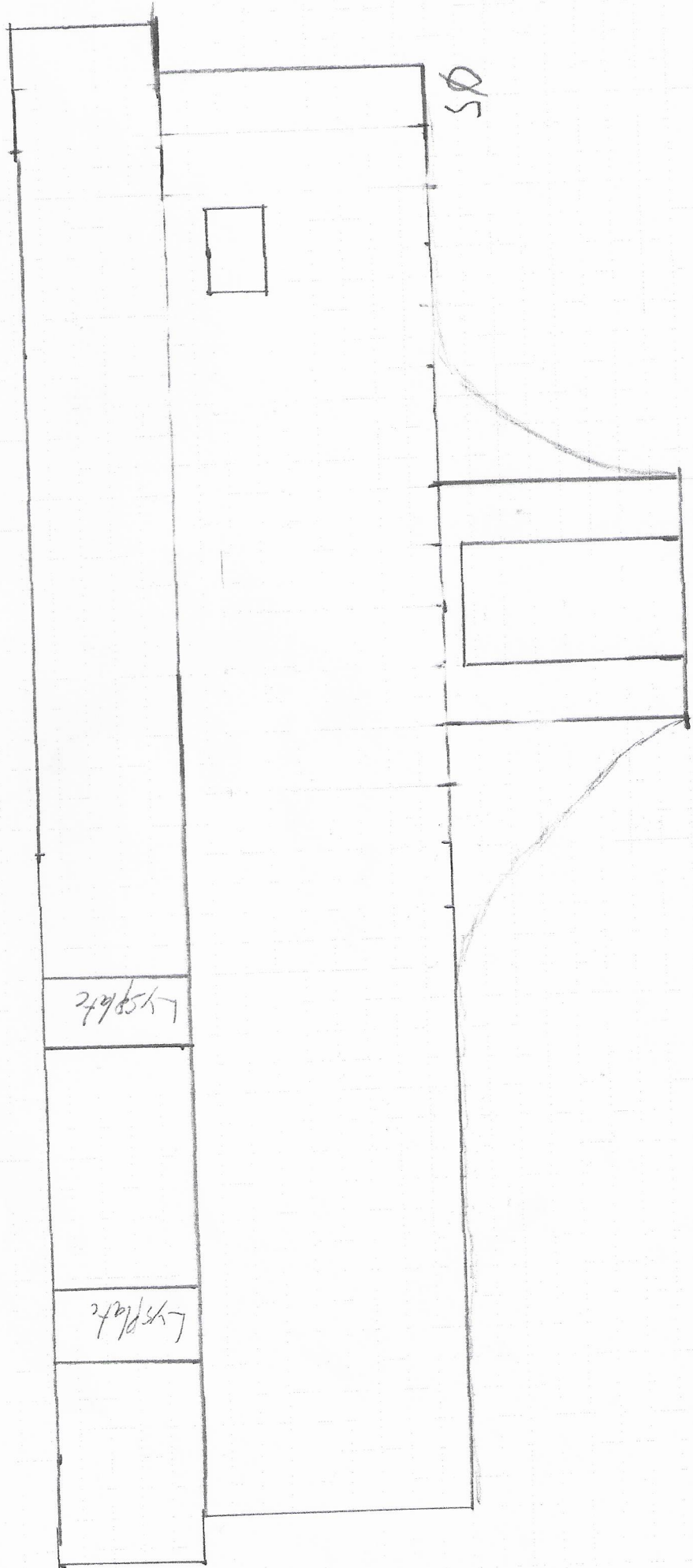

Fasade Nord vest

Fasade Sør-øst
6m

Ø5

Lysplate

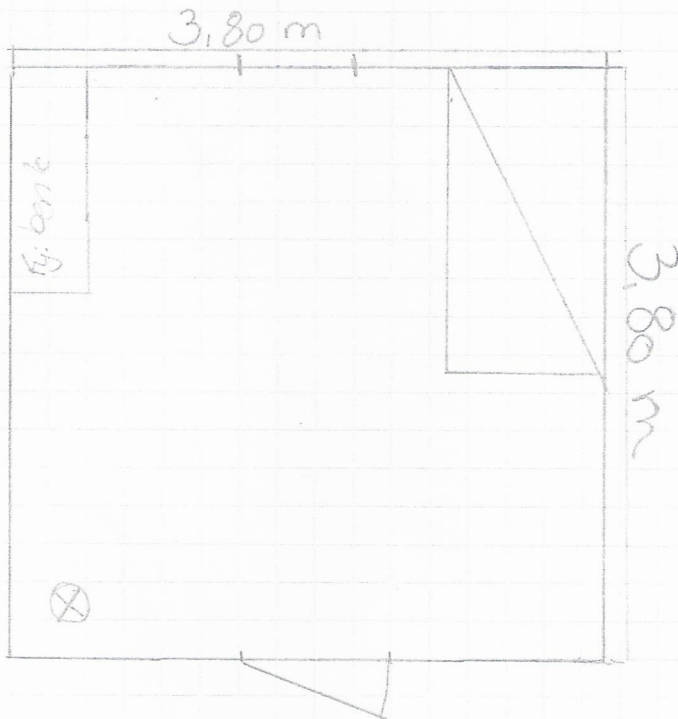
Lysplate

NW

Rødker bolig
NØRDKER BOLIG

- Møne højde 2.85

Målestok 1:50

⊗ - Pipe

Røbler bolig, Fassedde Sø

Rotes Holz Fassende Nord

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/6549

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	27/2021	20.09.2021

Øyungen landskapsvernområde - søknad om restaurering og tilbygg på seterstue på Elgsjømoen. Søker: Bjørn Roald Gjersvold

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Bjørn Roald Gjersvold dispensasjon fra Forskrift om Øyungen landskapsvernområde, § 3 pkt. 1 til restaurering og tilbygg på seterstue på Elgsjømoen GID 169/1, Holtålen kommune.

Vilkår:

1. Det tillatelse at vedskjulet i seterstua kan rives og erstattes med et tilbygg på inntil 6 m slik at seterstua blir nærmere 18 lang med 72 m² BYA. De målsatte tegningene og fasadetegninger som følger søknaden, er en del av vedtaket.
2. Tilbygget skal stå i lengderetningen og ha samme bredde, takvinkel, mønehøgde og takutstikk som eksisterende seterstue, samt at materialer og fargevalg skal også være tilpasset seterstua.
3. Så langt det lar seg gjøre oppfordres det til å gjenbruke materialer fra den delen av bygget som rives.
4. Tekniske inngrep i terrenget i forbindelse med grunnarbeid for tilbygget skal være utføres så skånsomme som mulig, og evt. terrengskader skal repareres som er en del av ferdigstillingen av tiltaket.
5. Byggeplassen skal holdes ryddig. Bygningsavfall som ikke er rent trevirke, skal leveres på godkjent avfallsmottak.
6. Tillatelsen fra vernebestemmelsene gjelder i 3 år fra vedtaksdato.

Nasjonalparkstyret oppfordrer så langt som mulig å følge anbefalingene i høringsuttalelse fra Trøndelag fylkeskommuner, samt Byggeskikkveilederen for verneområdene i Forollhogna.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i Forskrift om Øyungen landskapsvernområde, § 5 pkt. 2, 3 og 4.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at verneformålet for landskapsvernområdet er å ta vare på seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller, og seterdrift er derfor viktig for å opprettholde kulturlandskapet og verneverdiene her.

Det omsøkte seterstua benyttes ikke i dag direkte i tradisjonelle drifta på setre, men bruken inngår i den samlede næringsvirksomheten på setra og dermed vesentlig for grunnlaget for fortsatt seterdrift her.

Tiltaket vurderes å være i tråd med både vernebestemmelser og forvaltningsplanen for Øyungen landskapsvernområde, og det settes vilkår slik at tiltaket skal ivareta verneformålet og verneverdiene for landskapsvernområdet.

Tiltaket vurderes derfor ikke å kunne skape negativ presedens for landskapsvernområdet og tilsvarende verneområder rundt om

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Søknad om tilbygg seter GID 169-1

Andre saksdokumenter:

1. Forvaltningsplan for Øyungen og Ledalen landskapsvernområder, 200x.
2. Byggeskikkveileder – Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder, 2020.

Saksopplysninger

Holtålen kommune ved byggesaksavdelingen, har den 18.06.2021 videresendt en søknad om riving, restaurering og tilbygg på seterstue ved Elgsjømoen til behandling etter verneforskrift for Øyungen landskapsvernområde

Rød prikk viser beliggenhet til setra ved Elgsjømoen.

Søknaden

Bjørn Roald Gjersvold søker om riving av vedskjul (12 m²) som er en del av seterstua på egen setervoll GID 169/1, og søker samtidig om oppføring et tilbygge som erstatter vedskjulet og i tillegg til et soverom. Tilbygget er planlagt 6 m langt og 24 m², og skal være i seterstua sin lengderetning slik at den får total lengde blir nærmere 18 meter. Av fasadetegninger fremgår det at tilbygget skal være likt med seterstua i både høyde og bredde. Totalt vil seterstua med nytt tilbygg utgjøre 71,2 m² BYA.

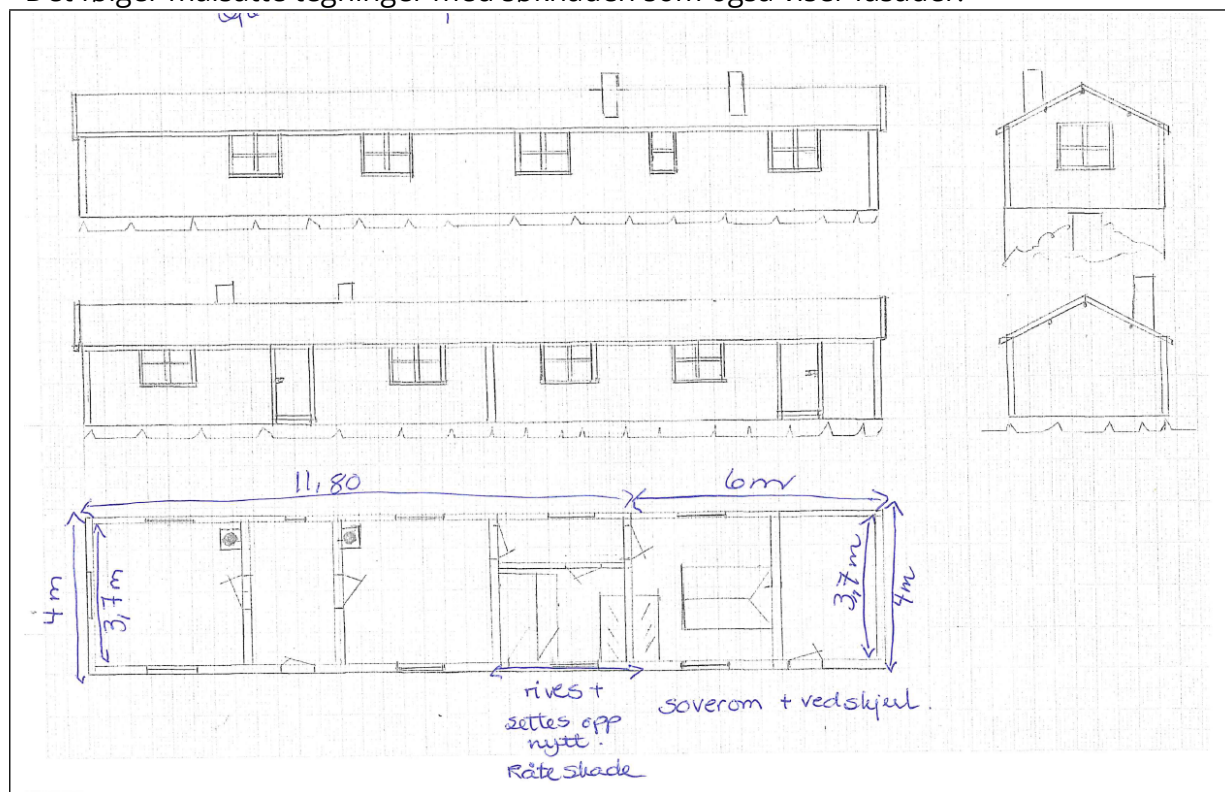
Gjersvold har seterdrift med melkeproduksjon på setra i tillegg drives det servering ved seter. Denne virksomheten drives på setervollen som ligger like inntil på sørsiden. Se øvrige saksopplysninger under uttalelsen fra landbruksforvaltningen i Holtålen kommune, avsnitt «Andre saksopplysninger» nedenfor.

Utdrag fra søknaden:

Søker om å rive det gamle vedskjulet på 3,5 m .Og så søker jeg om å bygge på 24m² som skal inneholde soverom og vedskjul.Formålet med restaureringa og påbygget er å styrke vår virksomhet på gården og seterdrifta. Vi driver tradisjonell seterdrift på Elgsjømoen. Vi flytter dit med buskapen og bor der 8-9 uker hver sommer. I tillegg til tradisjonell seterdrift med levering av melk,driver vi med servering av setermat og det har vi drevet med i 28 år.

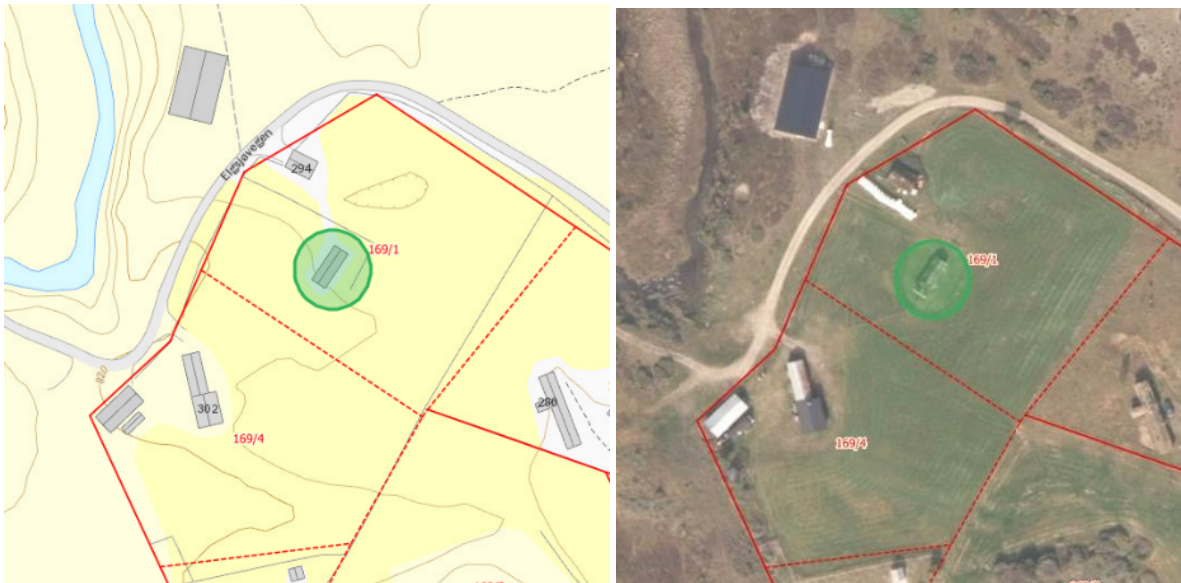
Håper på et positivt svar.

Det følger målsatte tegninger med søknaden som også viser fasader.

Bilde av seterstua slik den ser ut i dag. Det er bygningens venstre ende som omsøkes.

Kartutsnitt som viser setervollene – GID 169/4 brukes i forbindelse med seterdrifta med seterfjøs som ligger like nord for vollene, og GID 169/1 søkes ombygd for utleievirksomhet.

Andre saksopplysninger

Trøndelag fylkeskommune har 25.06.2021 gitt følgende uttalelse til byggesaken, jf. saksdokument:

Det er svært positivt at søknaden sikter til opprettholdelse av seterdrift i dette verdifulle kulturlandskapet. Vern gjennom bruk er den gjeldende nasjonale strategi en for bevaring av kulturminner.

Det er samtidig viktig at mest mulig autentisitet i den historiske seterarkitekturen bevares. Dermed er det viktig at formålet med områdevernet omfatter bevaring av kulturhistorisk bebyggelse jf. § 3 i forskriften.

Vi anbefaler derfor sterkt at vedskjulet istandsettes istedenfor riving og gjenreising. Det bør utarbeides en tilstandsrapport etter NS-EN 16096 Bevaring av kulturminner - Tilstandsanalyse av fredete og verneverdige bygninger slik at verneområdeforvalter og kommunen har et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for sin behandling av søknaden. Omsøkt tilbygg er ikke beskrevet nærmere når det gjelder utforming (materialbruk).

Historisk flyfoto (1937 og 1963) viser at dette seterhuset har vært utformet slik som det fremstår i dag. Det har vært tidligere to historiske seterbygninger plassert i nær tilknytning til seterhuset.

Vi anbefaler at arealbehovet dekkes gjennom gjenreisning av tidligere seterbygninger med samme fotavtrykk og plassering, kombinert med bruk av vedskjulet til soverom, med referanse i byggeskikken som beskrives i byggeskikkveilederen for Forollhogna.

Landbruksforvaltningen i Holtålen kommune har 18.08.2021 behandlet søknaden og gjort landbruksfaglige vurderinger og vedtak som gjelder omdisponering av dyrka areal til bruk for tilbygget, jf. saksdokumenter.

Her er saksopplysninger fra landbruksforvaltningen:

Gjersvold eier og driver med melkeproduksjon på driftsenheten med hovednr. GID 141/1 i Hessdalen i Holtålen kommune. Foruten GID 141/1 består driftsenheten av matrikkelenhetene GID 102/3, 131/16, 136/2, 139/5, 139/10, 169/1 og 169/4. De to sistnevnte er seterressurser tilhørende bruket.

Formålet med tiltaket er å styrke drifta på gården med et økt overnattingstilbud i forbindelse med brukets aktivitet i omsøkte område. Bruket driver tradisjonell setring med melkeproduksjon. I tillegg driver de med salg av setermat her. I forbindelse med denne aktiviteten nyttes bebyggelsen på GID 169/4 samt drift i bygg like ved på statsgrunn. Bebyggelsen på GID 169/1 skal nyttes som tilleggsnæring med utleievirksomhet.

Tiltakshaver opplyser at han kjøpte GID 169/1 i 2014 nettopp med tanke på å styrke bruket. Seterstua her er i dårlig forfatning, og det er et ønske om å rive deler og bygge nytt og noe større. Dagens vedbu er inne i seterstuebygningen. Denne tenkes revet og plassert i ny ende. Der vedbua er i dag planlegges nytt soverom. Dette for mulig større utleie.

Tiltaket skal bygges ut kun i lengderetningen.

Bruket er i aktiv drift, der dagens drift på gården består av melk- og kjøttproduksjon på storfe.

Gjeldende tiltak omhandler etablering av et overnattingstilbud i forbindelse med seterdrifta bruket har i området. Gården driver aktiv seterdrift, og i den forbindelse nyttes områdets beiteressurser. Setervollene her er bygd opp i forbindelse med denne type aktivitet. Tiltaket har som formål gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag.

Holtålen kommune har behandlet saken etter jordloven §§1 og 9 da en utvidelse av seterstua vil berøre dyrka mark, og gitt tillatelse til omdisponering av 24 m² dyrka marka for påbygget på seterstua.

Det ble i 1986 gjennomført en SEFRAK-registrering av seterstua hvor målene på bygningen stemmer med søknaden, men utover dette foreligger det ingen verdivurdering av bygningen. Registreringen er oversendt fra Holtålen kommune.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Verneforskriften for Øyungen landskapsvernområde

Formålet med opprettelsen av Øyungen landskapsvernområde, § 2, er:

«å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seter-landskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjøre en vesentlig del av landskapets egenart.»

I vernebestemmelsen, § 3, heter det at: *«området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter slik som f.eks. oppføring av bygninger, riving av gammel seterbebyggelse, ... mm.»*

I vernebestemmelsene. § 5 punkt 2, 3 og 4 heter det at når virksomhet kan skje uten at det strider mot verneformålet og særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til «ombygging og restaurering av eksisterende bygninger for jordbruksformål eller med tanke på bruksendring», «tilbygg til eksisterende bygninger» og «riving av eksisterende seterbebyggelse».

Forvaltningsplanen for Øyungen og Ledalen landskapsvernområder gir nærmere retningslinjer for hvordan verneforskriften skal praktiseres.

I kap. 4.2.3 Retningslinjer for utvidelse og oppføring av seterbebyggelse heter det bl.a. at: *«Utvidelse av eksisterende bygning skal eventuelt skje ved tilbygging i lengderetningen. Tilbygget skal ha samme bredde, takvinkel, mønehøgde og takutstikk som eksisterende volum.»*

Videre gis det retningslinjer mht. totalt boligareal på maks 80 m² på seterstue.

Byggeskikkveilederen for verneområdene i Forollhogna gir gode råd og veiledning for byggetiltaket, og nasjonalparkstyret anbefaler generelt i alle byggesaker i verneområdene i Forollhogna at byggeskikkveilederen brukes.

Naturmangfoldloven (NML)

Alle tiltak i verneområdene skal vurderes etter miljørettsprinsippene i Naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Myndighet

Søknaden om riving og /eller oppføring av tilbygg og nye bygninger for seterdrift skal behandles etter verneforskriftens bestemmelser, og myndigheten er tillagt nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vurderinger

Formålet med vernet av Øyungen landskapsvernområde er å ta vare på kultur-landskapet der seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller er vesentlige deler av landskapets egenart. Bygningene på setervollene er viktige elementer i det helhetlige seterlandskapet, og det bør derfor i størst mulig grad tas vare på og aller helst være i bruk. Utfordringen er å holde seterlandskapet med bygninger intakt når setrene går ut av den tradisjonelle bruken. I verneforskriften er det gitt en åpning for å kunne tillate ombygging og restaurering av seterbebyggelse - også med tanke på bruksendring. I dette tilfellet søkes det om riving/restaurering/påbygging av ei seterstue som i dag ikke inngår i den tradisjonelle seterdrifta. Byggetiltaket utelukker likevel ikke at seterstua kan tas i bruk i forbindelse med tradisjonell seterdrift dersom det skulle vise seg aktuelt en gang. Den dele av byggetiltaket som omfatter restaureringstiltak – utbedringer der det har oppstått råteskader, kan forstås å være nødvendig. Utvidelsen med 24 m² BYA legger til rette for overnatting som en del av tilleggsnæringen på setra, og dermed også styrker grunnlaget for videre seterdrift her.

Utvidelse av seterstua i lengderetningen er en tradisjonell byggeskikk for området som både gjengis i forvaltningsplanen og byggeskikkveilederen, og på Elgsjømoen er det en annen seterstue som også er tilnærmet 24 m lang.

Vurderinger etter naturmangfoldloven, §§ 8-12

Områdene ved og rundt Elgsjøen er dominert av bjørkeskog med høgsatuder og gode beiteområder for bufe. Videre er Øyungen landskapsvernområde en del av villreinens leveområder, og da særlig viktig som vinterbeiteområder slik østområdene i Forollhogna-området er klassifisert til.

Kunnskapsgrunnlaget for å behandle søknaden om byggetiltak på setervollen er god nok, og nye kartlegginger synes ikke å være nødvendig.

Byggetiltak som tilrettelegger for økt overnatting kan gi et grunnlag for økt fersel som videre kan gi økt slitasje og forstyrrelse av naturmiljøet. Av byggetegningene i søknaden fremgår det at det kan tilrettelegges for inntil 5 sengeplasser i forbindelse med byggetiltaket. I områdene ved Elgsjøen og Øyungen for øvrig er ikke ferdsele registrert som et problem i forhold til naturmiljøet, og området ligger da også utenfor de mest besøkte innfallårene til nasjonalparken. Det vurderes derfor at byggetiltaket ikke vil kunne påføre større negativ belastning på naturmiljøet og økosystemet her.

Det forutsettes at byggetiltaket utføres på en måte som ikke skader naturmiljøet, og det settes da også vilkår om forsvarlig avfallhåndtering og at tekniske inngrep i terrenget skal være minst så skånsomme som mulig.

Samlet vurdering

Byggetiltaket, som omfatter både restaurering og tilbygg, er en tilrettelegging for utleievirksomhet som styrker næringsgrunnlaget for fortsatt seterdrift på Elgsjømoen, og for verneverdiene i landskapsvernområdet er det viktig at det fortsatt er seterdrift med melkeproduksjon på setra. Det omsøkte byggetiltaket vurderes å være i tråd med både vernebestemmelser og forvaltningsplan, og det settes vilkår som skal ivareta verneformål og verneverdier for landskapsvernområdet.

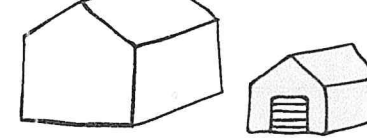
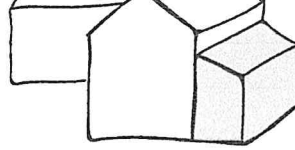
Søker om å rive det gamle vedskjulet på 3,5 m .Og så søker jeg om å bygge på 24m2 som skal inneholde soverom og vedskjul.Formålet med restaureringa og påbygget er å styrke vår virksomhet på gården og seterdrifta. Vi driver tradisjonell seterdrift på Elgsjømoen. Vi flytter dit med buskapen og bor der 8-9 uker hver sommer. I tillegg til tradisjonell seterdrift med levering av melk,driver vi med servering av setermat og det har vi drevet med i 28 år.

Håper på et positivt svar.

Mvh

Bjørn Roal Gjersvold

Vedlegg

- Bygge tilbygg - mindre enn 50 m²
OBS! ikke påbygg
- Rive et tilbygg - mindre enn 50 m²
- Annet (kun etter avtale med kommunen):

- Bygge frittliggende bygning - mindre enn 70 m²
og hvor ingen skal bo eller overnatte.
- Rive frittliggende bygning - mindre enn 70 m² som
ikke er godkjent som bolig eller til overnatting

Beskriv med egne ord hva du skal gjøre:

Riving av vedbu (oppdratt). Ha bygges opp på nytt.
Nybygg soverom og vedbu.
Riving 12m².
Nybygg 24m².

Fylles ut til slutt: Trenger du dispensasjon eller andre tillatelser?

- Ja, søknad er vedlagt Ja, tillatelse/vedtak er vedlagt Nei, jeg trenger ikke

Trenger du hjelp til å fylle ut søknaden? Se våre «Åtte steg fra idé til ferdig søknad»
dibk.no/atte-steg-til-soknad

Før du starter utfyllingen bør du også bestille et situasjonskart over eiendommen din fra kommunen.

Ved å sende inn denne byggesøknaden forplikter du deg til å følge plan- og bygningsloven, byggt teknisk forskrift og følge byggetillatelsen fra kommunen. Det er ditt ansvar at reglene blir fulgt.

Adresse (hvis du bor et annet sted enn der du skal bygge/rive):

C. Hvilke kommunale planer gjelder for din eiendom?

? Veviseren steg 1

Du kan bestille disse fra kommunen, eller finne dem på kommunens nettside.

Flere kryss kan være nødvendig:

Kommuneplan

Reguleringsplan → Navn/nummer på plan:

Andre plan(er) → Navn/nummer på plan:

D. Hvor stort kan du bygge?

? Veviseren steg 2

Hva er beregningsmåten for grad av utnyttning for eiendommen din?

Dette står i planen du oppga ovenfor, og bestemmer hvordan du skal regne riedenfor (Sett kryss)

BYA - Bebygd areal i m²

BRA - Bruksareal i m²

T-BRA - Tillatt bruksareal i m²

%BYA - Bebygd areal i %

%BRA - Bruksareal i %

%TU - Tillatt utnyttelsesgrad i %

U-grad (denne betegnelsen brukes i enkelte eldre planer)

Arealer og grad av utnyttning

? Veviseren 'Hvor stort kan du bygge'

Oppgi arealet til alle bygninger på eiendommen din, og regn ut ny grad av utnyttning. Bruk den beregningsmåten du krysset av for over.

Tillatt grad av utnyttning:

Tomtens nettoareal:

 m²

Nærmeste bygning
på naboeiendom:

Skal du rive, eller er noe så langt unna at det ikke vises
på situasjonskartet? Da kan du stryke over punktet.

F. Kan byggeplanene dine være i konflikt med omgivelsene?

? Veviseren steg 3

Er det mindre enn 30 meter til nærmeste trikke- eller togspor? Nei Ja

Bygger/river du i nærheten av en vann- og avløpsledning? Nei Ja

Bygger/river du i nærheten av høyspent kraftlinje? Nei Ja

 Husk vedlegg!
Svarer du ja på noen av disse,
må du legge ved tillatelse
eller uttalelse fra eier.

Bygger/river du i nærheten av strandsonen eller sjø/elv/vassdrag? Nei Ja

Skal du bygge/rive i et flom-, ras- eller skredutsatt område? Nei Ja

Finnes det truede eller vernede arter på eiendommen eller i nærheten? Nei Ja

Finnes det kulturminner eller verneverdig bebyggelse på eiendommen
eller i nærheten? Nei Ja

 Husk vedlegg!
Svarer du ja på noen av
disse, må du legge ved
søknad om dispensasjon,
uttalelse og/eller vedtak.

G. Vil byggeprosjektet føre til en ny/endret avkjøring til eiendommen?

? Veviseren steg 3

Nei

Ja, eiendommen får ny/endret avkjørsel til (sett kryss):

Riksvei eller fylkesvei

 Husk vedlegg som viser at du har avkjøringstillatelse fra Statens vegvesen

Kommunal vei

 Husk vedlegg som viser at du har avkjøringstillatelse fra kommunen

Privat vei

 Husk vedlegg som viser at du har veirett gjennom tinglyst erklæring

- Beregningsmåte for grad av utnyttning
(f.eks fra «Hvor stort kan du bygge»)

Hvis du har nabovarslet, legg ved:

- Et eksemplar av komplett nabovarsel med alle vedlegg
- Dokumentasjon på at alle naboer er varslet
(f. eks. kvitteringer)
- Eventuelle merknader fra naboer
- Dine kommentarer til naboens merknader

Hvis du trenger dispensasjon eller andre tillatelser, legg ved:

(F.eks hvis du har svart ja på noen av spørsmålene under punkt F eller G)

- Søknader om dispensasjon eller innvilget dispensasjon
(spesifiser i feltet under)
- Uttalelser/vedtak fra annen myndighet
(spesifiser i feltet under)

Andre vedlegg:

Totalt antall vedlegg:

I. Underskrift

Dato:

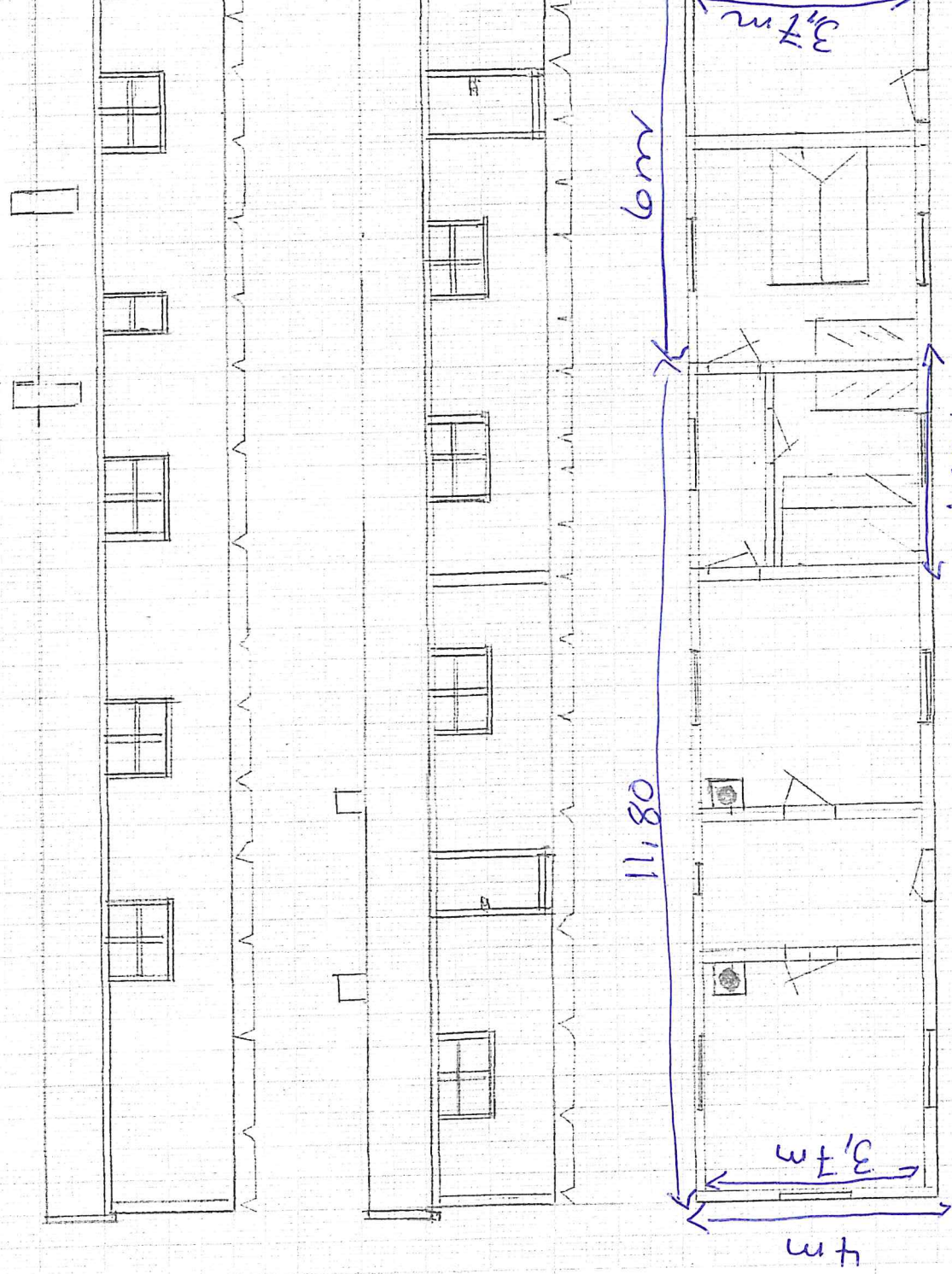
3/5-2021

Underskrift:

Bjorn Roal Gurevold

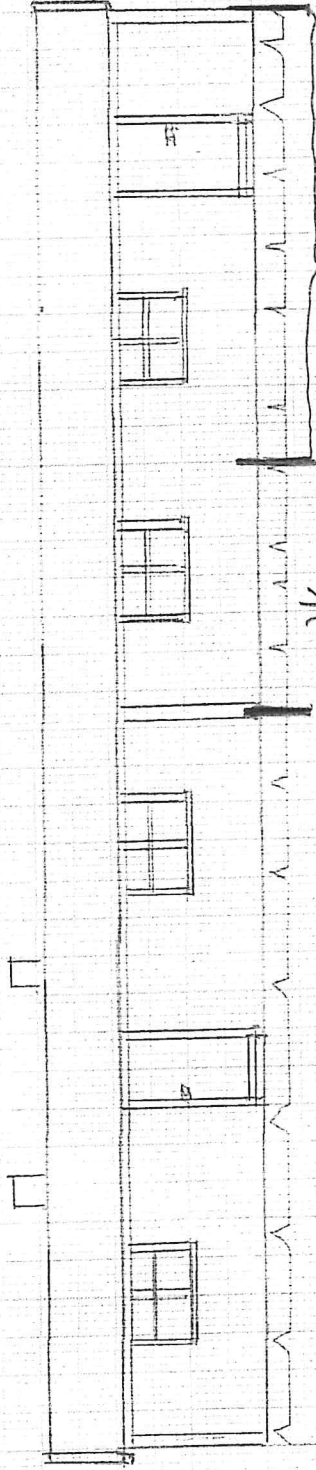
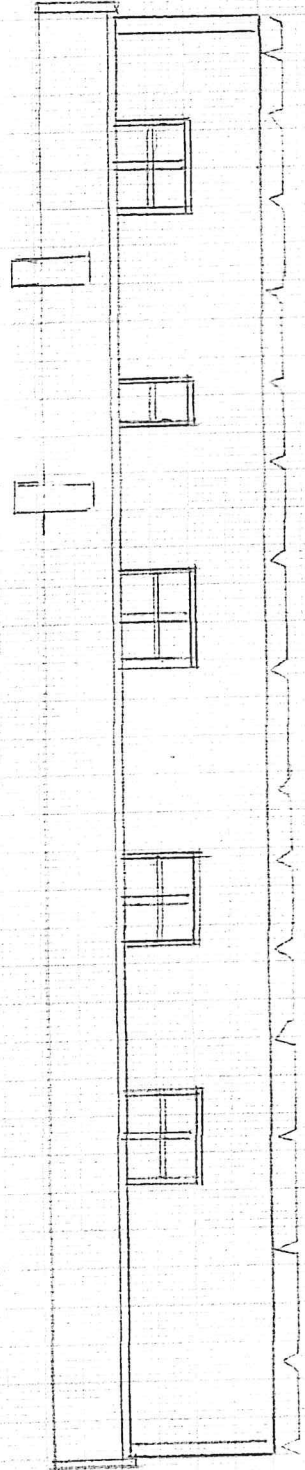
Gnr. 167 Bru. 1. Ulysewinnu - - -

Bjorn Roal Gjersvold

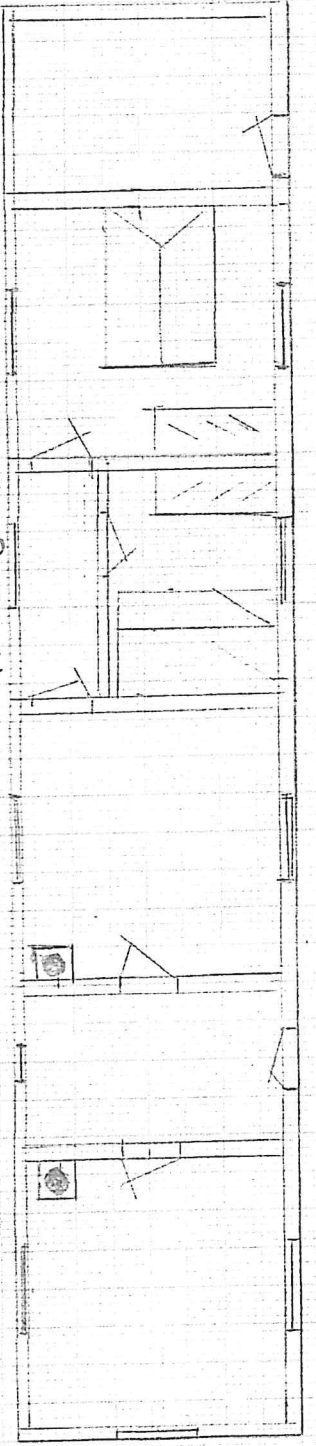
rives +
settes off
nytt.
Råte skade

soverom + vedsk

Ny bygg (soverom)

Rives (rate) bygges opp på nytt.

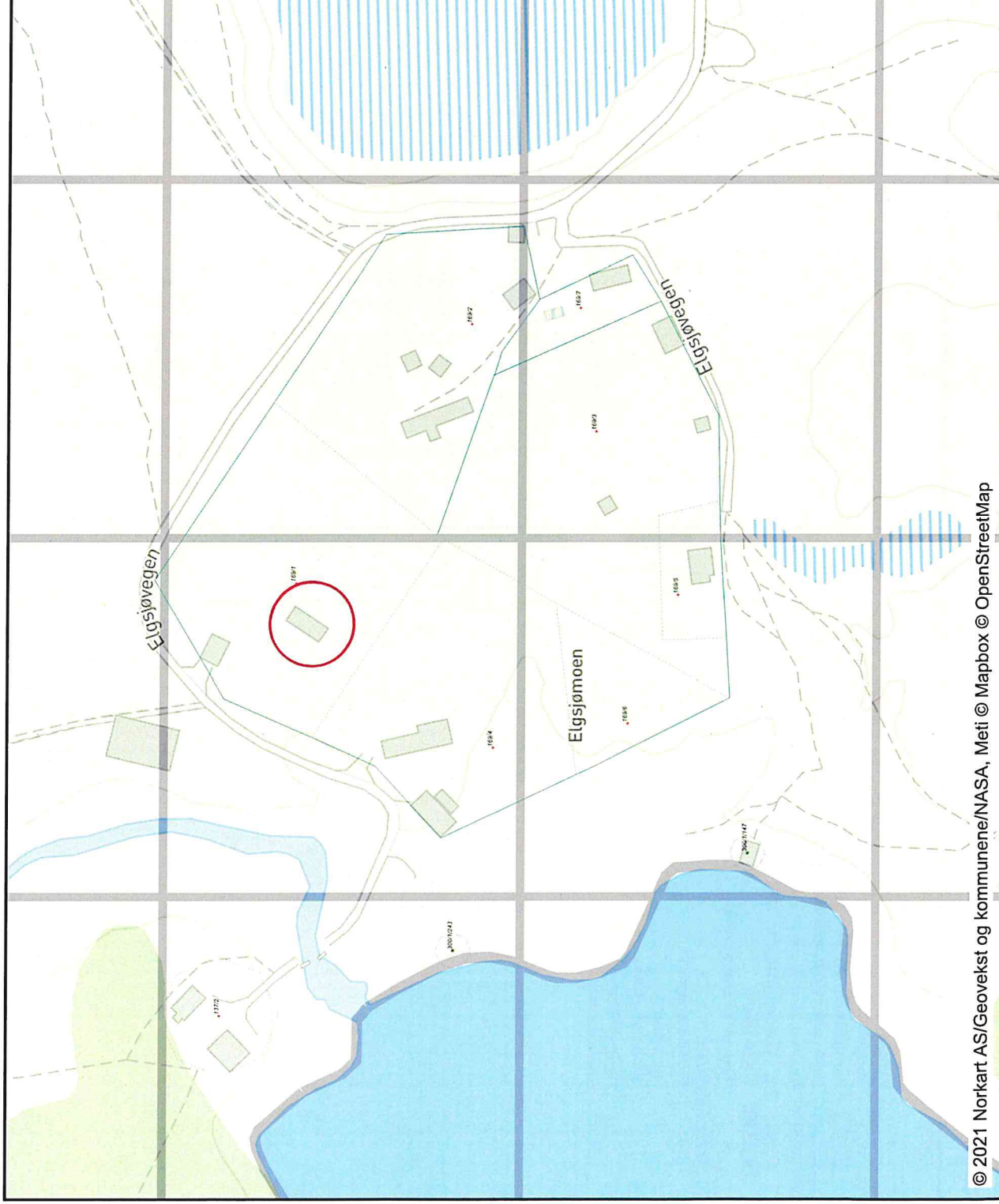

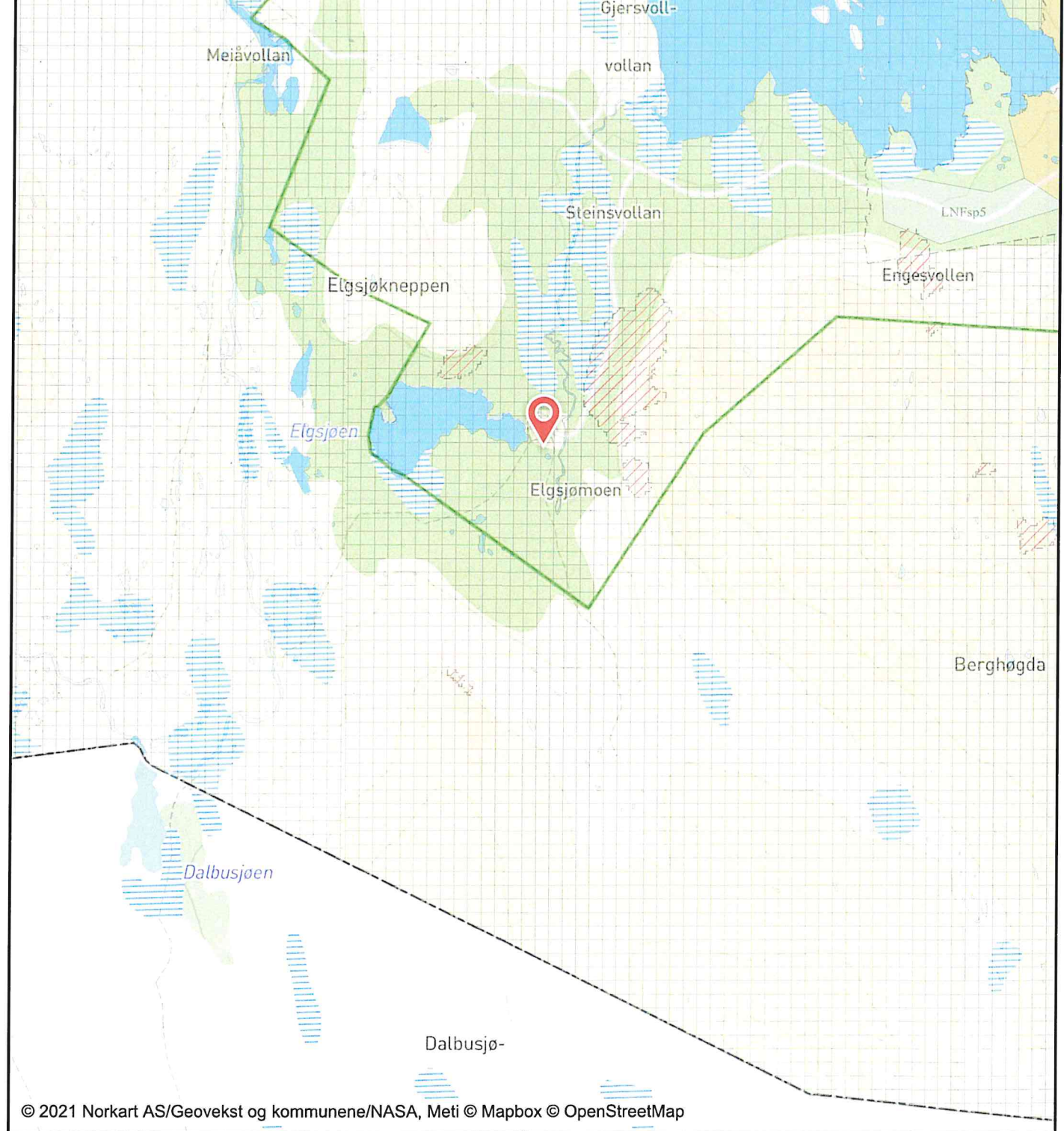

Omsøkt seterstue GID 169/1

Dato: 08.06.2021

Målestokk: 1:2000

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/6530

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	28/2021	20.09.2021

Budalen landskapsvernområde - søknad om riving og restaurering av seterstue, samt framføring av veiadkomst til Bekkvollen - søker: Berit Svardal og John Tovmo

Forvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Berit Svardal og John Tovmo dispensasjon Forskrift om Budalen landskapsvernområde, §3 punkt 1 for restaurering av gammel seterstue og framføring av veiadkomst til Bekkvollen i Synnerdalen, Midtre Gauldal.

Vilkår:

1. Seterstua skal oppføres med de samme mål (3,5 m x 10,20 m = 35,7 m² BYA), vinduer, fasader og på samme plass som den gamle seterstua, og i tråd med tilstands- og tiltaksrapporten utarbeidet av Bygningsvernseter, Rørosmuseet. Valg av materialer og farge skal være mest mulig som opprinnelig seterstue og i tråd med tradisjonell byggeskikk for seterdalen.
2. Ny veiadkomsten må tilpasses terrenget på en slik måte at det blir mins mulig fyllinger og skjæringer, og slik at den gamle veiadkomsten ivaretas så lang som mulig. Standarden på veiadkomsten må være slik at det kan kjøres fram med liten traktor/ATV eller bil med 4-hjulstrekk, men ikke åpen for allmenn motorferdsel.
3. For setervollen bør det gjennomføres kartlegges av naturtype med en verdi-vurdering og utarbeides en skjøtselsplan. Dette gjøres i dialog med nasjonalparkstyret og kommunens landbruksforvaltning. Pløying av setervollen kan ikke skje før den eventuelt er klassifisert som lav verdi for naturmangfoldet.
4. Dersom det oppstår terrengskader i forbindelse med byggearbeidet skal det rettes opp så snart som mulig.
5. Rivings- og bygningsavfall skal transporteres ut av landskapsvernområdet og deponeres på forskriftsmessig måte.
6. Når restaureringsarbeidet er ferdig, skal det gis tilbakemelding til nasjonalparkstyret med bilder.
7. Tillatelsen etter verneforskriften gjelder i 3 år fra vedtaksdato.

Det oppfordres til bruk av byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder».

Hjemmel:

Vedtaket om riving av gammel seterstue og oppføring av ny seterstue er gjort med hjemmel i § 5 pkt. 2 og 4 i Forskrift om Budalen landskapsvernområde.

Vedtaket om framføring av veiadkomst er gjort med hjemme i naturmangfoldloven § 48.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at verneformålet for landskapsvernområdet er å ta vare på seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller, og at restaurering av den gamle seterstua og setervollen på Bekkvollen vil være et viktig tiltak for å gjenskape og opprettholde kulturlandskapet og dermed styrke verneverdiene i Budalen landskapsvernområde.

Når bygningsforfallet er kommet så langt som i dette tilfellet inngår riving som en forventet del av restaureringen, men det stilles vilkår om samme utforming som den gamle seterstua, materialbruk og byggeskikk for å ivareta de kulturhistoriske verdiene. Setervollen inngår ikke i tradisjonelle seterdrift, men bli brukt til slått og beite som ivaretar natur- og kulturlandskapsverdier. Restaureringen av seterstue med setervoll vurderes å være i tråd med både verneforskriftens bestemmelser og føringer gitt i forvaltningsplanen.

Veiadkomst vil gi lettere tilgang til setervollen for å gjennomføre både restaurering av bebyggelse og skjøtsel av setervollen, og vil det være av vesentlig betydningen for å ivareta et helhetlig kulturlandskap og verneverdiene for landskapsvernområdet. Derfor kan det etter naturmangfoldlovens § 48 gis tillates framføring av en enkel driftsveg.

Framføring av veiadkomst og restaurering av seterstue og setervoll ansees derfor ikke å stride mot verneformålet eller vil kunne påvirke verneverdiene på en negativ måte. Det ansees heller ikke at denne tillatelsen til veiadkomst vil kunne skape en negativ presedens for verken Budalen landskapsvernområde eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Det settes vilkår i tillatelsen for å ivareta hensynet til natur- og kulturmiljøet og sikre verneverdiene i et langsiktig perspektiv, og tillatelsen til både framføring av veiadkomst og restaurering av seterstue og setervoll ansees derfor ikke å stride mot verneformålet eller vil kunne påvirke verneverdiene på en negativ måte. Det ansees heller ikke at denne tillatelsen til veiadkomst vil kunne skape en negativ presedens for verken Budalen landskapsvernområde eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Søknad om setervei - signert
- 2 Særutskrift av sak 13-2014 - søknad om fremføring av veg til Bekkvollen i Synnerdalen - Budalen landskapsvernområde

Øvrige saksdokumenter legges fram under behandlingen av saken da disse blir for store å flette inn i saksframlegget.

Andre saksdokumenter:

1. Forvaltningsplanen for Endalen, Budalen og Forddalen landskapsvernområder, 2005.
2. Byggeskikkveileder – Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder, 2020.

Saksopplysninger

Budal fjellstyre oversendte den 7. juni 2021 en søknad fra Berit Svardal og John Tovmo om byggetiltak og veiadkomst til Bekkvollen innenfor Budalen landskapsvernområde, Midtre Gauldal kommune.

Rød prikk beliggenheten til Bekkvollen.

Søknaden

Berit Svardal og John Tovmo, Budal søker om å reetablere veiadkomst (ca. 200 m) til sin seter Bekkvollen, og viser til tidligere behandling i nasjonalparkstyret i styresak 3/2014. Det ble den gang gitt avslag på søknaden.

Det søkes nå på nytt om å «reetablere» en kjøreadkomst langs den eksisterende veileda til setervollen Bekkvollen. Setervollen (innmarka) er på ca. 3 dekar, og det beskrives i søknaden at det planlegges å pløye opp innmarka for å produsere gras til høy som skal fraktes heim til garden for enten eget bruk eller salg.

Seterbebyggelsen består av ei seterstue fra ca. 1900-tallet og ei løe. Det er blitt utarbeidet en befaringsrapport fra i sin tid Sør-Trøndelag fylkeskommune og tilstands- og tiltaksrapport med kostnadsoverslag fra Bygningsvernssenteret, Rørosmuseet som ligger til grunn for søknaden. Det følger også med en fotodokumentasjon (41 bilder) av den gamle seterstua.

Bilde av den gamle seterstua Bekkvollen.

Andre saksopplysninger

Nasjonalparkstyret behandlet i 09.04.2014 i sak 13/2014 en søknad fra John Tovmo om framføring av vei til Bekkvollen, men fikk avslag med følgende vedtak:

1. Med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt. 3.1 avslår nasjonalparkstyret for Forollhogna søknad om framføring av veg til Bekkvollen (GID 402/1) i Synnerdalen på nåværende grunnlag.
2. Nasjonalparkstyret viser til saksutredning og er villige til å vurdere framføring av en enkel driftsveg/adkomstveg for traktor til setra, dersom søker fremviser konkrete og realistiske planer for ivaretagelse av de verneverdige bygningene på setervollen. Ny søknad med nødvendig dokumentasjon jfr. saksutredning må i så fall fremmes for styret til behandling

Sør-Trøndelag fylkeskommune ved Hauke Haupts gjennomførte en befarings i sept. 2014, og har i etterkant utarbeidet en rapport med faglige vurderinger og anbefalinger. Denne følger som vedlegg til søknaden.

Konklusjon fra rapporten: «*Seterkulturmiljøet på Bekkvollen har verneverdi. Kulturhistorisk lesbarhet innebærer at helheten ivaretas: setervei, historiske bygninger, tufter og kulturlandskap. Det er positivt at det er beite på seteren.*

Hvis formålet er at hele seterlandskapet på Bekkvollen skal ivaretas gjennom beite, skjøtsel og bevaring av historiske bygninger bør alle elementer ivaretas. ... Seterveien bør skjøtes og brukes som vei slik at den vedlikeholdes. Det er drenering og fjerning av vegetasjon (gjengroing) som ser ut som er et tiltak som må til for å få denne til å fungere for bil med firehjulsdrift om sommeren.

...

Vi anbefaler at tiltakshaver får en lokal håndverker med antikvarisk kunnskap til å lage et kostnadsoverslag med en nøye tiltaksbeskrivelse.»

Bygningsvernsenteret, Rørosmuseet har laget en tilstands- og tiltaksrapport med kostnadsoverslag for seterstua på Bekkvollen, på bakgrunn av befarings nov. 2014. De anbefalte tiltakene kan i korte trekk gjengis med at bygningen med grunnmur «*må demonteres*». Rapporten gir en detaljerte anbefalinger om tiltak for en antikvarisk istandsetting av seterstua.

Budal fjellstyre har behandlet søknaden på nytt i sitt møte 3. juni 2021, og viser til tidligere behandling i 2013 hvor «*fjellstyret ikke har noen innvendinger til at det gis tiltalelse til utbedring/bygging av denne veien på ca. 200 m*». Det fremgår av saken her at fjellstyret kommenterer at det er «en god plan for å gjenoppta drifta med slått og beite på setra, samt å restaurere eksisterende bygningsmasse. Dette styrket søkers begrunnelse og behov for god adkomst.»

Det ble den 23.juni i år gjennomført befarings sammen med Ståle Solem, Budal fjellstyre, og det fremgikk da at deler av tiltaket alt er igangsatt dvs. seterstua var alt revet og nye materialer kjørt fram til setervollen.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Formålet med opprettelsen av Budalen landskapsvernområde er ifølge verneforskriften §2:

«å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart».

I vernebestemmelsene § 3 heter det at *«området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter slik som f.eks. oppføring av bygninger» mm.*

Videre heter det i verneforskriftens § 5 at forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelser med vilkår dersom virksomheten kan skje uten at det strider mot verneformålet og ellers dersom særlige grunner taler for det, og gis det muligheter for forvaltningsmyndigheten til å gi tillatelse til både *«Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger for jordbruksformål ...»* og *«Riving av eksisterende seterbebyggelse».*

Verneforskriften omtaler framføring av nye veier for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift, men i denne sammenhengen er ikke slått av setervoll tilstrekkelig seterdrift for veiframføring. Denne delen av søknaden må derfor behandles etter naturmangfoldlovens § 48 om dispensasjon fra vernebestemmelser.

Forvaltningsplanen for Budalen landskapsvernområde gir nærmere retningslinjer for hvordan verneforskriften skal praktiseres mht. vedlikehold, ombygging, restaurering og rivning av seterbebyggelse.

I Kap. 5.2.Vedlikehold, ombygging og oppføring av seterbebyggelse heter det at: *«forvaltningsmyndigheten vil i utgangspunktet se positivt på restaurering av seterbebyggelsen som ikke er i bruk og der forfallet har pågått over lengre tid. Dette er ofte tilfellet med gamle seterfjøs og løer. Slike bygninger har ofte stor kulturhistoriske verdi, og det vil derfor være av stor betydning av restaureringsarbeidet fører til at så mye som mulig av den opprinnelige bygningen bevares. Reglene for vanlig vedlikehold gjelder også for større istandsettingsarbeider. Nye materialer som tilføres skal så langt som råd er være av samme type og utforming som tidligere anvendt.»*

Naturmangfoldloven (nml)

Etter nml § 48 Dispensasjon fra vernevedtak kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det *ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*, eller dersom *sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig*.

Begge punktene i første ledd må være oppfylt for å kunne gi dispensasjon. Dersom dispensasjon gis, skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningen som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette. Herunder må også *presedensvirkningen* av tillatelsen vurderes.

En dispensasjon fra vernebestemmelser krever at dispensasjonen også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i nml §§ 8 – 12.

Myndighet

Søknaden om riving, restaurering og oppføring ny seterstue og veiadkomst til setevollen skal behandles etter verneforskriftens bestemmelser og naturmangfoldloven, og myndigheten er tillagt nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vurderinger

Det søkes om *primært om veiadkomst (ca. 200 m) til Bekkvollen* med bakgrunn i planene om restaurering av seterstua, og søker henviser til tidligere behandling i nasjonalparkstyret. En såpass omfattende restaurering som det her er snakk om, så er dette et søknadspliktig byggetiltak etter verneforskriften. Forvalter har derfor valgt å ta dette inn som en del av søknaden.

Det ble i 2013 gjennomført befarings av forvalter og representant fra Statskog, og ny befarings ble gjennomført i 2021 av forvalter sammen med daglig leder i Budal fjellstyre. Konklusjonen etter sommerens befarings, som gjelder standarden på adkomsten til Bekkvollen, er den samme som ble gjort i sak 13/2014: Den gamle veileia er fortsatt synlig i terrenget, men mer å regne som en sti eller spor etter gammel kjøreveg.

I styresak 13/2014 er det gjort en grundig vurdering av behovet for veiadkomst, type veiklasse innen jordbruket og regelverket som regulerer dette saksområdet, bl.a. bruken av nml §48. Konklusjonen den gang ble at forholdene ikke var til stede for å kunne gi tillatelse til ny veg, og nasjonalparkstyret gav avslag på søknaden. Styret åpnet imidlertid opp for å se på saken på nytt dersom søker kunne vis til planer om restaurering av seterbebyggelse for å ta vare på verneverdiene på setervollen.

I saksutredningen 13/2014 etter nml § 48 om å tillate bygging av veg ble det bl.a. gjort følgende vurderinger:

«Ut fra et kulturlandskapsperspektiv (dersom bygningene istandsettes, og arealene høstes/beites) og ut fra setras betydning som ressurs for garden totalt sett vil man kunne vurdere å tillate fremføring av veg etter naturmangfoldlovens § 48. Begrunnelsen for dette med dagens driftsopplegg vil da ikke være framkjøring av fôr til bygda, men at vollen høstes/beites på tradisjonelt vis, at bygningene ivaretas og der det legges vekt på disse tiltakenes betydning for kulturlandskapet og som ressurs for bruket totalt sett. Fremføring av en enkel driftsveg må i så fall være ut fra et perspektiv der man ser at sannsynligheten for at kulturlandskapspleie og aktiv landbruksdrift gjennomføres (skjøtsel, restaurering etc.) er større dersom tiltakshaver har lettere tilgang til setervollen. Dersom en slik vurdering skal legges til grunn bør det være en forutsetning at følgende dokumentasjon ligger til grunn for en søknad:

- a. En tilstandsvurdering av bygningene på setra
- b. En konkret plan for istandsetting, skjøtsel og vedlikehold av setervollen med påstående bygninger. Planen bør inngå som en del av miljøplan trinn II for garden (tiltaksplan for kulturminner, kulturmiljø og biologisk mangfold). Fremdriftsplan for tiltakene skal være en del av planen. Planen skal fremlegges samtidig med og som en del av grunnlaget for søknad om framføring av veg.

- c. Det bør foreligge en mer konkret plan for utforming og plassering av en enkel driftsveg/adkomstveg for traktor som grunnlag for søknaden. Det skal legges særlig vekt på skånsom plassering av veg i forhold til terreng og vegetasjon.»

I etterkant av søknaden i 2013/2014 har tiltakshaver fått utarbeidet en tilstand- og tiltaksplan for seterstua, og er i gang med restaureringsarbeidet. Med bakgrunn i dette er søknaden om ny veiadkomst er dermed fremmet på nytt.

Tiltakshaver beskriver sine planer i søknaden av 1.3.2021, og særlig er planen for «reetablering» av adkomsten til Bekkvollen er beskrevet på en slik måte at hensyn til naturmiljøet skal i varetas. Avklaringen mht. veiklasse/bredde og standard er fortsatt uklart, men her kan det stilles vilkår om at beien skal være av en slik standard at den kan kjøres med liten traktor/ATV og/eller bil med 4-hjulstrekk. Eventuell veiklasse får Midtre Gauldal kommune ta stilling til/definere.

Planen for skjøtsel som beskriver pløying av setervollen bør avvendes inntil det foreligger en kartlegging av verdien av naturtypen, for deretter å vurdere om det er grunnlag for en skjøtelsplan (se videre vurderinger nedenfor).

Vurderinger etter naturmangfoldloven §§ 8-12

Det verdifulle seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller er verneformålet for Budalen landskapsvernområde, og Bekkvollen ligger innenfor området for *Utvalgte kulturlandskap* i Budalen.

Det har vært drift på setra fram til 1968, hvor setervollen antas å ha vært slått og/eller beitet. Det er lite trolig at vollen har vært pløyd, og i så fall er det så lenge siden at det da muligens kan ha vært med hest (?). Det er viktig at vollen nå skjøttes på en slik måte at naturtypen og landskapet i varetas. Det bør derfor foretas *en kartlegging av naturtypen* og at det lages *en skjøtelsplan* for restaurering av setervollen. Pløying og jordbearbeiding av vollen frarådes før man er kjent med status på naturtypen. Dette er et tiltak som det kan søkes om tilskudd via UKL-midler fra kommunen.

Budalen landskapsvernområde er en del av villreinens leveområder, klassifisert som område for barmarksbeite og utgjøre randområder til nasjonalt villreinområde.

Tiltakene er restaurering av eksisterende seterstue med veiadkomst som begrunnes ut ifra landbruksformål, og det kan ikke sees at det skal ha noen vesentlig påvirkning på villreinen i dette området.

Når det gjelder de kulturminnefaglige verdiene er de kartlagte og vurdert, og forventes å bli ivaretatt gjennom restaureringsarbeidene.

Kunnskapsgrunnlaget for natur- og kulturmiljø anses som godt nok til å behandle søknaden, og føre-var prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse. Dvs. det vil bli stilt vilkår om naturtypekartlegging av setervollen med påfølgende utarbeidelse med skjøtelsplan.

Belastningen på miljøet med selve rivingen og byggingen vil være forbigående. Framføringen av vei vil føre til noe inngrep som kan bli mer synlig i terrenget. Det er derfor her viktig at det stilles vilkår om at arbeidet utføres på en skånsom måte slik at det blir minst mulig skjæmmende inngrep i terrenget og at evt. skjæringer/fyllinger blir så

små som mulig og tildekkes med stedegne masser og vegetasjon. På sikt vil det være positivt for både setervollen og setergrenda at bebyggelse og setervoll som bli intakt og holdes i hevd.

Dersom det oppstår skader på naturmiljø i forbindelse med tiltaket, skal kostnadene for oppretting dekkes av tiltakshaver. Rivings- og bygningsavfall skal fraktes ut og deponeres på forskriftsmessig vis for å unngå forurensing.

Tilpasning av terrenget i forbindelse med tiltakene må skje skånsomt og begrenses til det nødvendige. Materialvalg, byggeskikk og fargevalg på seterstua skal være mest mulig likt det gamle, og gjenbruk av materialer skal skje så langt det lar seg gjøre.

Det settes vilkår i tillatelsen for å ivareta hensynene etter vurderingene i de miljørettslige prinsippene i nml §§ 8 – 12.

Samlet vurdering

Formålet med vernet av Budalen landskapsvernområde er å ta vare på kulturlandskapet der seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller er vesentlige deler av landskapets egenart. Bygningene på setervollene er viktige elementer i et helhetlig seterlandskap, og det bør derfor i størst mulig grad tas vare på og aller helst være i bruk. Utfordringen er å holde seterlandskapet med bygninger intakt når setrene går ut av den tradisjonelle bruken. I verneforskriften er det gitt en åpning for å kunne tillate bl.a. restaurering av seterbebyggelse.

Når bygningsforfallet er kommet så langt som i dette tilfellet inngår riving som en forventet del av restaureringen, men det må stilles vilkår om materialbruken og byggeskikk for å ivareta det kulturhistoriske.

Selv om setervollen ikke inngår i tradisjonelle seterdrift, men bli brukt til slått og beite, er dette nødvendig tiltak for å ivareta både naturverdiene og kulturlandskap.

Restaureringen av seterstue med setervoll er i tråd med både verneforskriftens bestemmelser og føringer gitt i forvaltningsplanen, og tiltaket er av stor betydning for å ivareta verneverdiene for landskapsvernområdet.

Etter en samlet vurdering for å ta vare på seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller, kan det med hjemmel i nml § 48 tillates fremføring av en enkel driftsveg. Begrunnelsen for veg er betydningen for restaurering av bebyggelse og skjøtsel av setervollen som fremmet verdiene i kulturlandskap.

Framføring av veiadkomst og restaurering av seterstue og setervoll ansees derfor ikke å stride mot verneformålet eller vil kunne påvirke verneverdiene på en negativ måte. Det ansees heller ikke at denne tillatelsen til veiadkomst vil kunne skape en negativ presedens for verken Budalen landskapsvernområde eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Berit Svardal og John Tovmo
Storbekk
7298 Budalen

Budalen, 01.03.21

Søknad om tillatelse til reetablering av veiadkomst til Bekkvollen, (reg.nr 402/1/9548), Budalen, Midtre Gauldal kommune.

Viser til tidligere korrespondanse og søknader i samme sak, siste vedtak i sak 2014/2423 ad. 15.04.2014, underskrevet Nasjonalparkforvalter Astri Alice Haug for Nasjonalparkstyret, Forolhogna Nasjonalpark . Det vises også til utfyllende kommentarer fra samme nasjonalparkforvalter i brev a.d. 19.01.2016.

Vi vil med dette søke om å reetablere kjøreadkomst i den eksisterende veiled til bebyggelsen på setervollen Bekkvollen. Formålet vårt er å drive setra med slått, og å sette i stand setra for å bevare setervollen som et kulturminne for framtida. Setervollen er ca. 3 dekar stor og planen er å pløye og produsere høy på vollen som skal fraktes hjem for eget bruk og eventuelt salg. Nødvendige tiltak for å gjøre dette er dokumentert i beskrivelser og tilstandsvurderinger fra Sør Trøndelag fylke v/ Hauke Haupts (sept. 2014), bygningsvernsenteret på Røros v/ Jon Holm Lillegjelten (des. 2015).

Det foreligger plan for å sette i stand seterbebyggelsen på vollen (se vedlegg). Med godkjent og veletablert gårdsdrift som innebærer skjøtsel av setervollen, bør alt ligge til rette for å få sette i stand den gamle seterveien til Bekkvollen

Seterveien er en naturlig del av kulturlandskapet i landskapsvernområdet i seterdalen Budalen, som i likhet med bebyggelsen og den kultiverte setervollen har et krav på bevaring og istandsetting. (jmf. uttalelse fra bygningsantikvar Hauke Haupts i Trøndelag fylke, sept. 2014). En kjørbær adkomst til setra er en nødvendighet for å opprettholde drift og skjøtsel av setervollen, for å få gjennomført en kvalitetsmessig istandsetting av bygningsmassen og for vedlikehold av denne i framtida.

Vi ber om et snarlig positivt svar fra de aktuelle myndigheter og vi søker herved om tillatelse til å reetablere kjøreadkomsten til Bekkvollen. Planer for arbeidet med istandsetting av seterveien utføres i samarbeid med verneplaner og bevaringsmyndighet i Trøndelag fylke og landskapsvernområdets forvaltningsmyndighet.

Plan for reetablering av adkomst til Bekkvollen:

Veien skal følge eksisterende veiled i størst mulig grad, med minst mulig naturinngrep (se tidligere planskisse og kart)

Veibredde og veistandard tilpasses enkel adkomst med traktor og bil.

Veien legges med minst mulig masseforflytninger.

Veien belegges med naturlige og lokale masser, og veikanter belegges med dekkevegetasjon av lokal opprinnelse for å forbygge gjengroing og utvasking.

Arbeidet rapporteres med sluttrapport og fotodokumentasjon.

Med vennlig hilsen

Berit Svardal
Berit Svardal og John Tovmo

John Tovmo

Arkivsaksnr: 2014/2423

Saksbehandler: Astrid Alice Haug

Dato: 14.04.2014

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna (NP)	13/2014	09.04.2014

Budalen landskapsvernområde - søknad om fremføring av veg til Bekkvollen i Synnerdalen

Søker: John Tovmo

Vedlegg: Kart med skisse til ny adkomstveg

Dokumenter og opplysninger i saken:

- Brev fra Statskog datert 10.12.2013 til Nasjonalparkstyret for Forollhogna med oversendelse av søknad fra John Tovmo
- Brev fra Midtre Gauldal kommune, datert 18.04.2012 til John Tovmo
- Søknad fra John Tovmo datert 12.09.2011
- Uttalelse fra Hedmark fylkeskommune v/Hauke Haptops ad. bygninger datert 31.03.2014
- Rapporten «Natur- og kulturminner i Budalen landskapsvernområde», Rapport botanisk serie 2011-5, NTNU

Søknaden er vurdert i forhold til:

Naturmangfoldloven av 19.juni 2009.

Forskrift om vern av Budalen landskapsvernområde

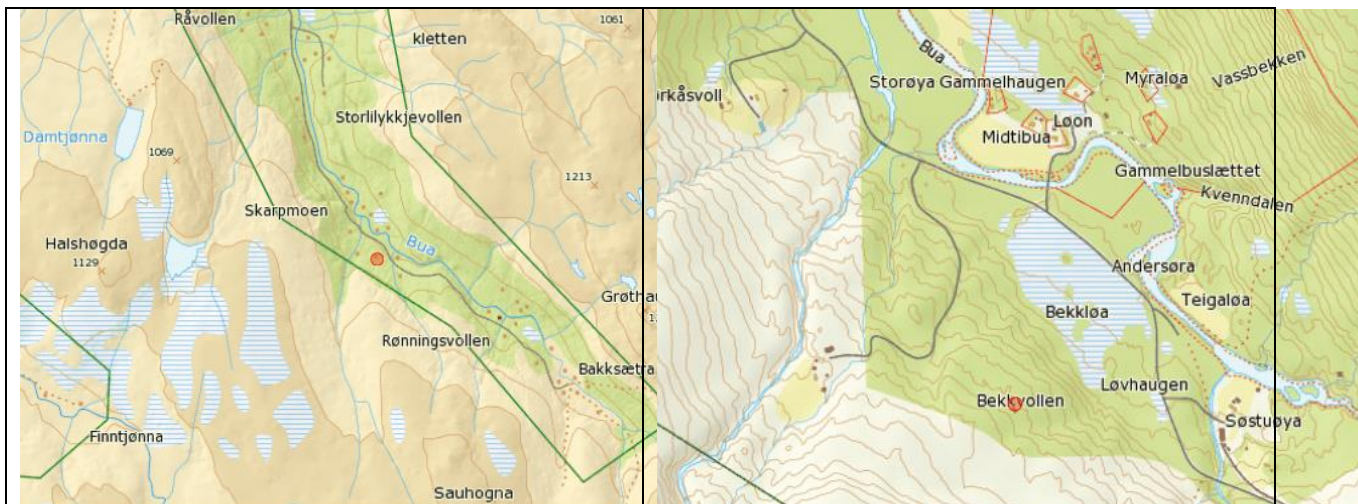
Forvaltningsplan for Endalen, Budalen og Forddalen landskapsvernområde

Saksopplysninger

Søknaden

John Tovmo og Berit Svardal søker om oppgradering av adkomstvei/setervei til Bekkvollen, sør for Krigsvollvollen i Synnerdalen. Tovmo og Svardal er eiere og drivere av gården Storbekk gnr. 169, bnr. 2 i Midtre Gauldal kommune med tilhørende seter – Bekkvollen. De kjøpte gården i 1998. Da var hus og jordvei i dårlig forfatning, og det har tatt tid å bygge den opp igjen.

Setra var i aktiv bruk frem til midten av 1950-årene. Veien til setra var på den tid tilfredsstillende etter den tids behov. Den er ikke blitt vedlikeholdt siden det var aktiv setring der, så i dag er det ikke mulig og komme dit med motorkjøretøy. På grunn av dårlig vei er Bekkvollen de senere åra bare blitt brukt til beite. Søkerne ønsker å slå gresset på setervollen for å unngå gjengroing og for å bruke fôret til dyra hjemme på gården. På dette grunnlag søker de om å få utbedre eksisterende vei fra Krigsvollvollveien og til Bekkvollen. Strekningen er på ca. 200 meter. Kart over området ligger vedlagt. Der er vegtraséen inntegnet.

Kart: t.v. oversiktskart med plassering av Bekkvollen (rødt punkt) i Budalen landskapsvernområde. Mer detaljert kart til høyre.

Uttalelser til saken

Uttalelse fra Budal fjellstyre og Statskog SF

Opprinnelig søknad fra John Tovmo er datert 12.09.2011. Budal fjellstyre oppfattet søknaden som mangelfull ved første gangs behandling, og søker ble bedt om mer utfyllende opplysninger. Søknaden ble så behandlet av Budal fjellstyre som sak 3/2013, og følgende enstemmige vedtak ble fattet:

Med bakgrunn i opplysninger fra brukerne samt uttalelse fra Midtre Gauldal kommune, anser fjellstyret setervollen for å være i bruk. Fjellstyret ser behovet for utbedring av seterveien på ca. 200 meter som reelt, og har ikke innvendinger dersom det gis tillatelse til dette. En eventuell tillatelse må imidlertid gis Statskog, og ettersom setra ligger innenfor landskapsvernområde skal også vernemyndigheten behandle en søknad om utbedring av veien.

Med bakgrunn i opplysningene som framkommer i fjellstyrets vedtak i sak 3/2013, er Statskog innstilt på å gi tillatelse til oppgradering av adkomstvegen til Bekkvollen i medhold av bestemmelsene i Fjellevens § 12.

Uttalelse fra Midtre Gauldal kommune

I brev av 18.04.2012 ba Budal fjellstyre om en vurdering fra landbruksmyndigheten i kommunen i forhold til behovet for utbedring av seterveg til Bekkvollen. Eiendommen Storbekk 169/2 ble ervervet ved konsesjon i 1998. Bekkvollen har GID 402/1. Etter dette har de nye eierne restaurert og bygd ut bolighus, restaurert driftsbygning for husdyrhold, og er i gang med istandsetting av stabbur. De har oppgitt at de har planer om å restaurere setervollen. Eiendommen har totalt 718 dekar, herav 16 dekar innmark, 395 dekar produktiv skog, 250 dekar uproduktiv skog, 50 dekar myr og noen andre arealer. I dette inngår et større privat slåttemråde ved Nybuslette i seterdalen.

Eiendommen er i jordbruksmessig drift med produksjon av fôr til egen hest og hester på fôr. Eieren oppgir at setervollen har vært i bruk til beite de siste 3 åra. I 2008 ble setervollen høstet med motorslåtmaskin, og fôret hjemkjørt. Det kan dokumenteres via kommunens kart på nett, ved å klikke på de ulike flyfotoene fra 2004 til 2010 at det har skjedd en endring vedrørende inngjerdingen av vollen. Eieren har oppgitt at vollen ble inngjerdet på nytt i 2008 med sauenetting på toppen av jordutgard, som er i bra stand. Kommunen målte setervollen til å være 2,5 dekar i 2009 i forbindelse med tilskudd til skjøtsel av setervoller i tilskuddssystemet regionalt miljøprogram i Sør-Trøndelag, hvor det ytes tilskudd til setervoller under 3 dekar som høstes ved slått eller beiting.

Det er et krav at setervollene som mottar dette tilskuddet skal være inngjerdet med permanent gjerde. Dette betyr at kommunen har godkjent at setervollen ble brukt til beiting senest i 2011. Seterbua er registrert i SEFRAK-registeret. Bua er bygd omkring 1900 i tømmer, og har et relativt stort vedlikeholdsbehov.

Adkomsten til Bekkvollen er dårlig i dag, og har ikke egnet veg for motorkjøretøy. Dersom det skal fraktes fôr fra vollen med dagens utstyr er det nødvendig at det gjøres enkle tiltak med adkomsten for å få til dette. Seterdalene i Budalen har spesiell status som utvalgte kulturlandskap. Kommunen er kjent med at setervollen brukes, og at den er en del av driftsopplegget på eiendommen. Med bakgrunn i at denne setervollen også representerer en del av seterlandskapet i dalen, har landbrukskontoret ingen merknader til at setra fortsatt kan brukes som en del av driftsopplegget på eiendommen.

Verneformål og verneforskrift

Formålet med opprettelsen av Budalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

Området er vernet mot alle inngrep eller tiltak som *vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter*, slik som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, riving av gamle seterbygninger, vegbygging mv. (verneforskriftens § 3, punkt 1)

Verneforskriftens § 5 (unntak etter søknad)

Når virksomheten kan skje uten at det strider mot formålet med vernet, og når særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til:

- Framføring av nye veger for jordbruksformål som er *knyttet til seterdrift* (§ 5, punkt 7)

Naturmangfoldlovens § 48

Fremføring av veg som ikke er knyttet til seterdrift må behandles etter naturmangfoldlovens § 48.

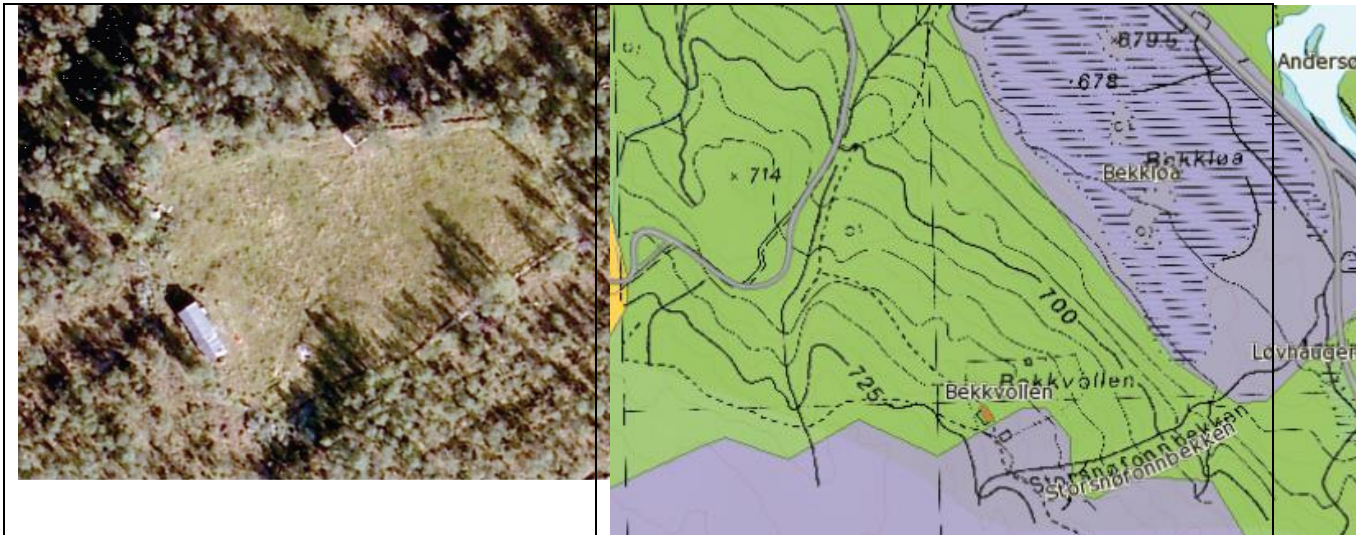
Vurdering

Seterbua på Bekkvollen ligger høyt og fritt ca. 720 m.o.h. Selve setervollen er ca. 2,5-3 dekar i ei skrånende li som strekker seg fra ca. 707 m.o.h til 722 m.o.h, en høydeforskjell på 15 m på et relativt lite areal. Vollen har de siste åra vært i bruk enten som beite eller for høsting av fôr. Setervollen ligger ca. 17 km fra gardsbruket.

Vegadkomst til setervollen

Den planlagte vegen vil i hovedsak gå langs den gamle trasèen i kotehøyde 715 -720 m.o.h. Den planlagte vegen kan i hovedsak gå langs den eksisterende gamle vegleden til vollen. Denne vegleda ligger fint i terrenget og føler kotene i lisida, samtidig som det finnes bløte partier og stein som stikker opp. Hovedutfordringene med vegtraseen er knyttet til forbindelsen fra eksisterende seterveg (til Krigsvollvollen) og videre til den gamle setervegtrasèen, da trasèen må krysse en bekkedal.

Aktuelt område for vegtrasè er sjekket ut i forhold til artskart, naturbase, askeladden og kulturminnesøk. Områdene mellom seterveg til Krigsvollvollen og Bekkvollen er karakterisert som engbjørkeskog med høgstauder, og tidligere slåtteland (rapport fra NTNU). Ingen kjente funn av kulturminner, sårbare eller sjeldne arter i området.

Flyfoto Bekkvollen

Type veg

Tiltaket kan vanskelig regnes som utbedring av setervei, men må vurderes som en ny veg. Seterdrifta ble avsluttet rundt 1968. Den gamle vegleden vises, men er i dag mer å regne som en enkel sti, spor etter gammel kjøreveg.

I vurderingen av tiltaket er det også spørsmål hva slags veg det søkes om – *kjørespor*, enkel *driftsveg*, *traktorveg* (klasse 7 eller 8) eller *bilveg*. Søker opplyser at han ønsker en adkomstveg for traktor (landbruksveg), gjerne standard som er lik som setervegen til Krigsvollvollen (landbruksveg klasse 7), eller en enklere standard (også med tillatelse til å kjøre bil).

Landbruksveg

Alle veger der mer en 50 % av vegen er knyttet til landbruk, defineres som landbruksveger og tiltak knyttet til disse vegene skal også behandles etter landbruksvegforskriften. Unntak er enkle driftsveger som medfører kun ubetydelige terrenginngrep. Med ubetydelige terrenginngrep menes fylling eller planering over korte strekninger som ikke fører til mer enn 1 m avvik fra opprinnelig terrengnivå (§ 1-2, annet ledd i landbruksvegforskriften). I følge skogbrukssjef i kommunen kan vegen defineres som landbruksveg, dersom man ser på den totale betydningen av tiltaket for gardsbruket (setra som ressurs for garden).

Mulige «avkjøringer» fra eksisterende seterveg vil avgjøre om det er mulig med framføring av vegen uten betydelig fylling i bekkedalen. Dette kan være mulig ved å legge avkjøring noe lenger opp enn foreslått, med en «sving» rundt bekkedalen.

Setre i drift

Forvaltningsplan for Budalen, Endalen og Forddalen

I forvaltningsplanens pkt. 5.4 c) fremgår følgende retningslinjer for bruk, vedlikehold og bygging av veger: *Bygging av nye veger, både traktorveger og bilveger, og omfattende omlegging av eksisterende veger medfører store og varige inngrep i landskapet. Forvaltningsmyndigheten vil følge en restriktiv linje i forbindelse med søknader om slik bygging. I tilfeller der slike planer blir godkjent, vil det bli stilt svært strenge krav til landskapstilpasning, utforming og opprydding. Slik godkjenning vil bare være aktuelt i forbindelse med setre i drift.*

I følge forvaltningsplanen vil godkjenning av ny veg bare være aktuelt for *setre i drift*. Spørsmålet er da hva man mener med «setre i drift». Tradisjonell seterdrift har vært definert som *seterdrift med melkeproduksjon*. Høsting av setervollen gjennom slått eller beite kan slik sett ikke karakteriseres som seterdrift i tradisjonell forstand.

De største utfordringene i *seterdalene* i dag er knyttet til gjengroing og bygningsforfall. Det er behov for å se på *ulike former for drift* på og i tilknytning til setrene, både av hensyn til verdiene i seterlandskapet og i forhold til nødvendig omlegginger av drifta i landbruket. I forhold til verdiene i seterlandskapet er det viktig at eksisterende setervoller blir høstet gjennom slått eller beite, og at det legges til rette for beite og skjøtsel også av de nærliggende arealene til setervollene. Dette for å utnytte de ressursene utmarka gir, hindre gjengroing, ivareta landskapsbildet, viktige naturtyper og arter som er betinget av slått eller beite. Det er også viktig at seterbebyggelsen tas vare på.

Landbruksmessig betydning av tiltaket - landbruksdrift

Det legges vekt på at setervollen er knyttet til gardsbruk i drift, og at setervollens formelle status ikke er knyttet til fritidsfeste. Søker mottar produksjonstilskudd for høsting av inntil 20 mål. Han har 1 hest selv, samt 2 hester på fôr, forøvrig ingen beitedyr. Setervollen er å regne som «*bruk*» etter seterforskriftens bestemmelser, da vollen er inngjerdet og høstes/beites og tilhører gardsbruk i drift (mottar produksjonstillegg).

Det er positivt for kulturlandskapet at arealene på Bekkvollen blir slått eller beitet. Fortsatt bruk av arealene til beite med hest er mulig uten vegframføring til setervollen, men arbeid knyttet til tilsyn av beitedyr, vedlikehold av gjerde etc. blir nødvendigvis noe mer tungvint uten mulighet for motorisert transport fram til setervollen. *Hva er så nødvendig vegstandard for å få utført nødvendig arbeid på vollen? Vegens betydning for drift av arealene og arealenes betydning for landbruksdrifta må vektlegges i forhold til de konsekvenser vegen vil ha for naturmiljø, landskap, kulturminner og friluftsliv.*

Landbruket (setring, beite, skjøtsel i utmark) i Forollhogna-området er viktig for ivaretagelse av verneverdiene. Tiltak som er viktige for drifta på garden, som bidrar til økt utnytting av utmarksressursene og som samtidig er positivt for verdier i kulturlandskapet vil derfor tillegges vekt i vurderingen av ulike typer tiltak. Det er viktig å skille klart på tiltak knyttet til i hovedsak fritidsbruk og tiltak som er viktig i landbruksdrifta. Dersom tiltak bidrar til flere beitedyr og besetninger i utmarka og istandsetting av setervoller er det naturlig å tillegge dette vekt. Framføring av veg til Bekkvollen må formelt behandles som en ny veg, og er å regne som et «*tyngre inngrep*» i et vernet område. Høsting av fôr på et areal på 2,5 - 3 dekar kan isolert vanskelig forsvare et inngrep av denne type. Det er ikke landbruksmessig økonomisk forsvarlig å bygge en veg for å høste fôr fra et så lite areal, med den store avstanden som er til gardsbruket (17 km). For å forsvare bygging av veg ut fra et landbruksmessig perspektiv bør det foreligge en mer konkret plan for drift og aktivitet knyttet til setervollen, som er viktig for drifta av garden.

Presedens

I følge landbrukskontoret i Midtre Gauldal kommune er det veldig få som ikke har vegadkomst i dag. Noen få i Synnerdalsdalen og noen få i Endalen. Også setervoller som driver melkeproduksjon har ikke veg fram, her kjøres det i elva.

Samlet vurdering - veg til jordbruksformål knyttet til seterdrift

Med dagens driftsopplegg/driftsomsfang (lite omfang av drift) kan tiltaket (ny veg) ikke regnes som veg for jordbruksformål knyttet til seterdrift. Det er derfor vanskelig å tillate ny veg etter verneforskriftens § 5, punkt 7: «*framføring av nye veger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift*». Dersom drifta på garden blir av et annet omfang (eks. med økt antall beitedyr i området, setra som base for tilsyn etc.) vil saken stille seg noe annerledes.

Vurdering av veg etter naturmangfoldlovens § 48

(Kulturlandskapspleie og setra som ressurs for garden)

Ser vi dermed på det totale bildet, der *adkomstveg/driftsveg* kan bidra til både høsting/beite av setervollen, skjøtsel/hogst i skogen og vedlikehold/ivaretagelse av bygninger, samtidig som setervollen er en ressurs for landbrukseiendommen totalt sett, vil bildet være noe annerledes. Det må også skilles klart mellom «setre i bruk» knyttet til garder, og setrer med status «fritidsbruk». Garden har også landbruksarealer på motsatt side av dalen, som lettere kan utnyttes dersom søker har lettere tilgang til seterbua. Fordelene må dermed veies opp mot ulempene som en vegframføring vil kunne medføre.

Prinsipielt synes saksbehandler at det som grunnlag for å tillate veg bør foreligge mer konkrete og realistiske planer for istandsetting av seterbua og løa, samt en mer konkret plan for framtidig utnytting av eiendommens totale ressurser for å kunne tillate en vegadkomst til setervollen. Seterbua er i relativt dårlig stand, og det bør foretas en befaring sammen med fylkeskommunen og eier for å vurdere bygningenes tilstand og muligheter for istandsetting. Det bør foreligge en forpliktelse i istandsetting av eksisterende bygninger på vollen for å kunne tillate adkomstveg.

Bygninger på setervollen

Setervollen består i dag av ei seterbu og ei løe. Seterbua er på 10,4 m * 3,5 m (36,4 m²) og er i nokså dårlig stand. Ved registrering i SEFRAK-registeret i 1981 er tilstanden på bygget beskrevet som «begynnende forfall», og senere i gjennom DYLAN-prosjektet er seterbua karakterisert med «framskredende forfall».

I «Forvaltnings- og skjøtelsesplan for seterdalene i Budalen, juni 1999» (før vernet) står det følgende om Bekkvollen. Det var setret til omkring 1968. Nye eiere fra 1999, som har planer om å restaurere seterbua. Retningslinjer for Bekkvollen (s. 53): «*Vollen kan beites og slås, og seterbygningene kan restaureres i samsvar med planen, og det kan settes opp nytt gjerde rundt vollen og anlegges enkel driftsveg fram til vollen.*»

t.v.: Seterbu på Bekkvollen, t.h.: løy

Nasjonalparkforvalter og representant for Statskog har vært på befaring sammen med søker 30.08.2013. Det vises til vedlagte foto fra vegtrasè, setervoll og bygninger.

Foreløpig uttalelse fra fylkeskommunen i e-post av 31.03.2014:

Budalen er et regionalt prioritert historisk seter kulturlandskap og er oppført i fylkeskommunens handlingsplan for kulturminner og nylig vedtatte regionalplan for kulturminner.

Seterbua kan godt være oppført rundt 1900 men vi ser at tømmerkassen til venstre er gjenbrukt og kan være mye eldre. Tømmerkassen kan komme fra hovedgården. Seterbua er nok typisk og representativ og den kan være bygget i flere trinn. Den er autentisk så langt jeg kan se det på bildene. Det er brukt flere gjenbruksmaterialer, som vinduer og dør f. eks., ser det ut.

Dette er karakteristisk for mange sene etableringer av seterbygg trolig i hele Norge mellom ca. 1875 og ca. 1920. Begge bygningene er bevaringsverdige. Det bør foretas en befaring for å tilstandsvurdere begge bygninger og se nærmere på bygningenes kulturhistorie.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12)

Når det foreligger en konkret plan for ivaretagelse av bebyggelsen på setra, en vurdering av om slått og/eller beite er det beste for å ivareta kulturlandskapsverdiene bør behovet for vegstandard/vegadkomst vurderes ut fra dette. En adkomstveg bør da først og fremst være knyttet til drifta av vollen, dvs. en *enkel driftsveg/adkomst for traktor* som letter arbeidet med skjøtsel av setervollen og arbeidet med istandsetting og vedlikehold av bygningene. Samtidig er det fullt mulig å bidra til beite av setervollen og istandsetting av bygningene uten vegfremføring til setervollen. Det må i såfall stilles strenge krav til utforming og plassering av veg i tråd med forvaltningsplanens retningslinjer for å ivareta hensyn til landskap, terreng og vegetasjon. En eventuell veg må finne en naturlig og skånsom linje i terrenget. Plan for vegføring bør i såfall framlegges som grunnlag for å vurdere trasè, standard og bruk.

Samlet vurdering

Tillatelse til veg etter naturmangfoldlovens § 48 vil «henge relativt høyt». I følge naturmangfoldlovens § 48, første ledd «*kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.*» Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde *nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene*. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Landskapsvernområdenes seterlandskap består av to hovedkomponenter - setervollene og utmarka. Skal helheten i dette landskapet bevares er det av stor betydning at mange av de tradisjonelle driftsformene som er knyttet til utnyttelsen av setervollene og utmarka blir videreført. Dette innebærer som et minimum at setervollene blir slått og at utmarka blir brukt til beite, både av storfe og sau. Et annet viktig element i seterlandskapet er bebyggelsen. For å ivareta kvalitetene i seterdalene er det viktig å legge til rette for at setervollene høstes og at bygningene blir ivaretatt og brukt. Gjennom dette er det også større sannsynlighet for annen positiv aktivitet i området som skjøtsel av setervoller, slåtter og skog.

Ut fra et kulturlandskapsperspektiv (dersom bygningene istandsettes, og arealene høstes/beites) og ut fra setras betydning som ressurs for garden totalt sett vil man kunne vurdere å tillate fremføring av veg etter naturmangfoldlovens § 48. Begrunnelsen for dette med dagens driftsopplegg vil da ikke være framkjøring av fôr til bygda, men at vollen høstes/beites på tradisjonelt vis, at bygningene ivaretas og der det legges vekt på disse tiltakenes betydning for kulturlandskapet og som ressurs for bruket totalt sett.

Fremføring av en enkel driftsveg må i såfall være ut fra et perspektiv der man ser at sannsynligheten for at kulturlandskapspleie og aktiv landbruksdrift gjennomføres (skjøtsel, restaurering etc) er større dersom tiltakshaver har lettere tilgang til setervollen. Dersom en slik vurdering skal legges til grunn bør det være en forutsetning at følgende dokumentasjon ligger til grunn for en søknad:

- a. En tilstandsvurdering av bygningene på setra
- b. En konkret plan for istandsetting, skjøtsel og vedlikehold av setervollen med påstående bygninger. Planen bør inngå som en del av miljøplan trinn II for garden (tiltaksplan for kulturminner, kulturmiljø og biologisk mangfold). Fremdriftsplan for tiltakene skal være en del av planen. Planen skal fremlegges samtidig med og som en del av grunnlaget for søknad om framføring av veg.
- c. Det bør foreligge en mer konkret plan for utforming og plassering av en enkel driftsveg/adkomstveg for traktor som grunnlag for søknaden. Det skal legges særlig vekt på skånsom plassering av veg i forhold til terreng og vegetasjon.

Samlet belastning (§ 10)

Saken vil ikke skape presedens for mange andre søknader, da tiltaket er konkret knyttet til en eldre setervoll med påstående bebyggelse som er definert som «i bruk» etter seterforskriftens bestemmelser. Det legges vekt på at setra er en ressurs for landbrukseiendommen, at setra ligger i skogen der en vegadkomst kan legges skånsomt og ikke bli dominerende i landskapsbildet. Det legges også vekt på at den omsøkte vegstrekningen er relativt kort. Samtidig er det viktig at planene for istandsetting og bruk av setervollen er mer konkrete, og at hovedformålet med tiltaket er knyttet til landbruksdrift/ kulturlandskapspleie og ikke fritidsbruk. Konkrete planer om økt drift (eks. i form av beitedyr), og konkrete planer for istandsetting av den verneverdige bebyggelsen vil styrke søknaden. Her blir egentlig spørsmålet om planene kommer først før tillatelse til veg, eller motsatt (veg først og planer for ivaretagelse etterpå).

Saken er av prinsipiell karakter, og må vurderes opp mot de setrer som i dag faktisk driver tradisjonell seterdrift uten vegframføring til vollen, og andre setervoller i verneområdene i Forollhogna som ikke har vegadkomst.

Nasjonalparkstyret kan vurdere følgende løsninger:

- 1) Avslå søknaden med bakgrunn i nåværende driftsgrunnlag. Styret anser ikke at det er aktuelt å vurdere vegadkomst til setrer uten at dette er av vesentlig betydning for landbruksdrifta. Dersom drifta på garden endrer seg vil søker kunne komme tilbake med ny søknad.
- 2) Avslå søknaden. Styret kan vurdere ny søknad om enkel adkomstveg for traktor dersom søker frembringer mer konkrete planer for skjøtsel og istandsetting av bygningene (jf. punkt a, b og c ovenfor). Det legges da vekt på tiltakets betydning for kulturlandskapspleie og for setras betydning som en ressurs for gardsbruket samlet sett.
- 3) Utsette behandling av søknaden i påvente av et bedre beslutningsgrunnlag jfr. pkt. a-c. Styret bør i såfall vurdere en befaring på stedet.

Styret gir i både alternativ 2 og 3 et signal til søker om at en vegframføring på dette grunnlag er mulig å vurdere etter naturmangfoldlovens § 48.

Innstilling til vedtak:

1. Med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt. 3.1 avslår nasjonalparkstyret for Forollhogna søknad fra John Tovmo om fremføring av veg til Bekkvollen (GID 402/1) i Synnerdalen på nåværende grunnlag.

2. Nasjonalparkstyret viser til saksutredning og er villige til å vurdere framføring av en enkel driftsveg/adkomstveg for traktor til setra, dersom søker fremviser konkrete og realistiske planer for ivaretagelse av de verneverdige bygningene på setervollen. Ny søknad med nødvendig dokumentasjon jfr. saksutredning må i såfall fremmes for styret til behandling.»

Behandling:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt. 3.1 avslår nasjonalparkstyret for Forollhogna søknad fra John Tovmo om framføring av veg til Bekkvollen (GID 402/1) i Synnerdalen på nåværende grunnlag.
2. Nasjonalparkstyret viser til saksutredning og er villige til å vurdere framføring av en enkel driftsveg/adkomstveg for traktor til setra, dersom søker fremviser konkrete og realistiske planer for ivaretagelse av de verneverdige bygningene på setervollen. Ny søknad med nødvendig dokumentasjon jfr. saksutredning må i såfall fremmes for styret til behandling.»